

Животозастрахователен институт АД

ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За годината към 31.12.2023 г.

С НЕЗАВИСИМ ОДИТОРСКИ ДОКЛАД

Представяващи:
Павел Димитров
Валентин Илиев

Съставител:
Вяра Христова

Одиторски дружества:

"Ековис Одит България" ООД
"Одит-Корект" ООД

**ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО
СЪСТОЯНИЕ към 31.12.2023 г.**

Бел.	31.12.2023 г.	31.12.2022 г. * преизчислен	01.01.2022 г. * преизчислен
	BGN'0000	BGN'0000	BGN'0000
АКТИВ			
Нематериални активи	72		
Инвестиции в дъщерни,асоциирани предприятия	9 725	9 504	7 796
Финансови активи	4 689	4 831	6 110
Активи по застрахователни договори	650	524	920
Вземания от посредници	45	26	1 017
Вземания и други активи	73	-	19
Пари и парични еквиваленти	1 857	2 181	527
СУМА НА АКТИВА	17 111	17 066	16 389
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВ			
Акционерен капитал	13 769	13 769	12 769
Резерв	106	106	106
Застрахователен финансов резерв	- 187 -	185	
Непокрита загуба	- 862 -	251 -	284
Печалба за финансовата година	- 96	-611	33
	12 730	12 828	12 624
Пасиви по застрахователни договори	3 552	3 447	3 302
Пасиви по държани презастрахователни договори	247	253	
Подчинен дълг	300	300	300
Задължения и други пасиви	282	238	163
СУМА НА ПАСИВИТЕ	4 381	4 238	3 765
СУМА НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ И ПАСИВИТЕ	17 111	17 066	16 389
	-	-	-

Представяващи:

Съставител:

Одиторски дружества:

"Ековис Одит България" ООД
Георги Тренчев - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

"Одит-Корект" ООД
Росица Тричкова - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

Дата на съставяне: 02.08.2024

Дата на заверка: 02.08.2024

**ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА
И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
за 2023 година**

Бел.	2023 г.	2022 г.
		* преизчислен
	BGN'0000	BGN'0000
Приходи от застрахователни договори	6 096	6 112
Разходи по застрахователни услуги	-6 793	-8 427
Нетни приходи по държани презастрахователни договори	473	699
Резултат от застрахователни услуги	-224	-1 616
Нетна доходност от инвестиции	350	986
Нетен застрахователен финансов резултат		
Други оперативни приходи и разходи - нето	-222	19
Печалба преди данъчно облагане	128	1 005
(Разходи)/приходи за данъци		
Нетна печалба/загуба за годината	-96	-611
Друг всеобхватен доход		
Признати финансови приходи/разходи по застрахователни договори през ОВД	-2	-185
Общо всеобхватен доход	-98	-796

Представяващи:

Съставител:

Одиторски дружества:

"Ековис Одит България" ООД

"Одит-Корект" ООД

Георги Тренчев - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

Росица Тричкова - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

Дата на съставяне: 02.08.2024

Дата на заверка: 02.08.2024

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ за 2023 година

	2023 г.	2022 г. * преизчислен
	BGN'0000	BGN'0000
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ		
Получени премии по застрахователни договори	6 213	6 060
Получени премии по презастрахователни договори	420	2 445
Платени премии за държани презастрахователни договори	-63	-124
Парични потоци за придобиване на застрахователни договори (аквизиционни парични потоци)	-4 280	-6 138
Платени претенции по застрахователни договори	-659	-631
Други платени разходи по застрахователни услуги във връзка с издадени полици	-1 277	-1 067
Плащания и осигуровки, свързани с персонала	-726	-568
Други парични потоци от оперативна дейност	-260	-55
Нетни парични потоци от оперативна дейност	- 632 -	78
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ		
Покупка на ценни книжа		
Други парични потоци от инвестиционна дейност, включително лихви по депозити	308	732
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	308	732
ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ		
Постъпления от емитирани ценни книжа		
Други парични потоци от финансова дейност		1 000
Нетни парични потоци от финансова дейност	0	1 000
(Намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		
	-324	1 654
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	2 181	527
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	1 857	2 181

Представяващи:

Съставител:

Одиторски дружества:

"Ековис Одит България" ООД

"Одит-Корект" ООД

Георги Тренчев - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

Росица Тричкова - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

Дата на съставяне: 02.08.2024

Дата на заверка: 02.08.2024

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ към 31.12.2023 г.

	Бел.	Акционерен капитал	Резерви	Застрахователен финансов резерв	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
		BGN'0000	BGN'0000	BGN'0000	BGN'0000	BGN'0000
Към 31 декември 2021		13 769	106		-332	13 543
Ефект от първоначалното преминаване към МСФО 17					81	81
Ефект от първоначалното преминаване към МСФО 9						0
Застрахователен/презастрахователен финансов резерв						0
Преизчислен баланс към 01 януари 2022		13 769	106		-251	13 624
Застрахователен/презастрахователен финансов резерв					-611	-611
Разпределение на печалба						0
Друг всеобхватен доход за годината				-185		-185
Преизчислен баланс към 31 декември 2022		13 769	106	-185	-862	12 828
Печалба за годината					-96	-96
Друг всеобхватен доход за годината				-2		-2
Баланс към 31 декември 2023		13 769	106 -	187 -	958	12 730

Представяващи:

Съставител:

Одиторски дружества:

"Ековис Одит България" ООД

Георги Тренчев - управител,
регистриран одитор, отговорен за
одита

"Одит-Корект" ООД

Госица Гришкова -
управител,
регистриран одитор,
отговорен за

Дата на съставяне: 02.08.2024

Дата на заверка: 02.08.2024

Съдържание

I. Учредяване и регистрация	9
II. Значими счетоводни политики	9
2.1. База за изготвяне на годишния индивидуален финансов отчет	9
Признаване и оценка на групите застрахователни договори	15
Основни принципи на признаване на група застрахователни договори	15
Признаване на приход по група застрахователни договори	15
Общ преглед на избора на модел на оценка	15
Тест за обременителни договори при последващо оценяване, за бизнес, оценяван по Подхода на разпределение на премията	15
Презастрахователни договори	16
Първоначална класификация и ниво на агрегиране	16
Признаване и оценка на групите презастрахователни договори	16
2.2. Приложима мерна база	23
2.3. Сравнителни данни	24
2.4. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки	24
2.5. Функционална валута и валута на представяне	25
2.6. Управление на финансовите рискове	25
2.7. Значими счетоводни политики	25
2.9. Провизии, условни пасиви и условни активи	34
2.10. Лизинг	35
2.12. Данъчно облагане	36
2.13. Дивиденди	37
2.14. Свързани лица	37
2.15. Преустановени дейности	37
2.16. Обезценка	37
2.17. Застрахователни приходи	39
2.18. Изплатени обезщетения	39
2.19. Застрахователни пасиви	39
2.20. Комисионни на застрахователните посредници	39
2.21. Аквизиционни разходи	39
2.22. Административни разходи	40
III. ПОЯСНЕНИЕ ЗА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	41
1. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ, АСОЦИИРАНИ И ДРУГИ ПРЕДПРИЯТИЯ	41
2. НЕТЕКУЩИТЕ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	41
3. АМОРТИЗАЦИЯ НА НЕТЕКУЩИТЕ АКТИВИ	42
4. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	42
5. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	42
6. ВЗЕМАНИЯ	44
7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА	44
8. ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА	45
9. ПОДЧИНЕН СРОЧЕН ДЪЛГ	45
10. ПАСИВИ ПО ИЗДАДЕНИ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДОГОВОРИ	45
11. КАПИТАЛ	48
12. ТЕКУЩИ ПАСИВИ	48
IV. ПОЯСНЕНИЯ ПО ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	49
1. РЕЗУЛТАТ ОТ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ УСЛУГИ	49
2. РЕЗУЛТАТ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ	50
V. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	50
VI. УСЛОВНИ АКТИВИ И УСЛОВНИ ПАСИВИ	52
VII. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	52
VIII. Други оповестявания	55
1. Събития след края на отчетния период	55
2. Корекция на грешки	55
3. Действащо предприятие	55
4. Оповестявания съгласно други законови изисквания	56

I. Учредяване и регистрация

"Животозастрахователен институт" АД е акционерно дружество, регистрирано в Софийски градски съд по фирмено дело №14844 от 2005 г. със седалище и адрес на управление гр.София, бул."Черни връх" № 51Д. Дружеството е получило лиценз от Комисията по финансов надзор с Решение № 758-ЖЗ от 09.12.2005 г .

С решение на Комисията за финансов надзор № 210-ЖЗ от 28.02.2018 г. бе дадено разрешение за преобразуване чрез вливане на Застрахователно акционерно дружество „Здравноосигурителен институт” АД, ЕИК 131473721 в „Животозастрахователен институт” АД, ЕИК 175010739. С вписването и заличаването на съответните обстоятелства в Търговския регистър, считано от 22.03.2018 г. Застрахователно акционерно дружество „Здравноосигурителен институт” АД не съществува в правния мир. В резултат на това преобразуване, „Животозастрахователен институт” АД става универсален правопреемник на ЗАД „Здравноосигурителен институт“ АД, включително и на застрахователния портфейл от договори. Представителството, седалището и адресът на управление, съответно адрес за кореспонденция остават същите.

Преобразуването се осъществява чрез вливане в съответствие с разпоредбата на чл.262,ал.1 от Търговския закон, при което Преобразуващото се дружество се влива в Приемащото дружество. В резултат на вливането цялото имущество на Преобразуващото се дружество преминава в Приемащото дружество и последното става негов универсален правопреемник.Преобразуващото се дружество преустановява съществуването си и се прекратява без ликвидация.

Дружеството е с капитал 13 769 000 (тринадесет милиона седемстотин шестдесет и девет хиляди) лева, разпределен в 137 690 броя поименни безналични акции с номинална стойност 100 лева всяка една.

Предмет на дейност на дружеството е застраховане, с извършване на следните видове застраховки: застраховка „Живот и рента“, допълнителна застраховка, застраховка „Злополука“, застраховка „Заболяване”.

II.Значими счетоводни политики

2.1.База за изготвяне на годишния индивидуален финансов отчет

Този финансов отчет е индивидуален отчет за Животозастрахователен институт АД. Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети”.

Индивидуалния финансов отчет на Животозастрахователен институт АД е изготвен в съответствие с изискванията на Международните счетоводни стандарти , издадени от Комитета за Международни счетоводни стандарти и приети за приложение от Европейския съюз (МСС), които ефективно са в сила за 2023 г. МСС включват Международните счетоводни стандарти, Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), Тълкованията на Постоянния комитет за разяснения и Тълкованията на Комитета за разяснения на МСФО. Комитетът за МСС преиздава ежегодно стандартите и разясненията към тях, които след одобряване от Европейския съюз са валидни за годината, за която са издадени.

Ръководството на дружеството се е съобразило с тези счетоводни стандарти и разяснения към тях, които са приложими към неговата дейност и са приети официално за приложение от Европейския съюз към датата на изготвяне на настоящия индивидуален финансов отчет.

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения, които са влезли в сила тази година и са както следва:

МСФО 17 „Застрахователни договори“ (в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС)

МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се преразглеждат през всеки отчетен период. Договорите са оценяват, като се използват:

- дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности;
- изрична корекция за риск, и
- надбавка за договорени услуги, представляваща нереализираната печалба по договора, която се признава като приход през периода на покритие.

Стандартът позволява избор при признаването на промени в нормата на дисконтиране или в печалбата или загубата, или в другия всеобхватен доход. Новите правила ще се отразят на финансовите отчети и на основните показатели на всички дружества, които издават застрахователни договори.

Изменения в МСФО 17 „Застрахователни договори“: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 „Финансови инструменти“ – Сравнителна информация (в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС)

Измененията касат оповестяването на сравнителната информация относно финансовите активи, представена при първоначалното прилагане на МСФО 17. Измененията имат за цел да помогнат на дружествата да избегнат временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори и следователно да подобрят полезността на сравнителната информация за потребителите на финансовите отчети.

МСФО 17 Застрахователни договори и МСФО 9 Финансови инструменти имат различни изисквания за преход. За някои застрахователи тези разлики могат да доведат до временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори в сравнителната информация, която те представят във финансовите си отчети, когато прилагат МСФО 17 и МСФО 9 за първи път.

Измененията ще помогнат на застрахователите да избегнат тези временни счетоводни несъответствия и следователно ще подобрят полезността на сравнителната информация за инвеститорите чрез възможността да представят сравнителна информация за финансовите активи.

Изменения в МСС 1 „Представяне на финансовите отчети“ и МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводните политики (в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС)

Дружеството оповестява съществената информация свързана със счетоводната политика, вместо основните счетоводни политики. Измененията поясняват, че информацията за счетоводната политика е съществена, ако потребителите на финансовите отчети на предприятието се нуждаят от нея, за да разберат друга съществена информация във финансовите отчети и ако предприятието разкрива несъществена информация за счетоводната политика, тази информация не трябва да преобладава над съществената информация за счетоводната политика.

Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки (в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС)

Измененията въвеждат определението за счетоводни приблизителни оценки и включват други изменения към МСС 8, които помагат на дружествата да разграничават промените в счетоводните приблизителни оценки от промените в счетоводните политики. Измененията ще помогнат на дружествата да подобрят качеството на оповестяванията на счетоводната политика, така че информацията да бъде по-полезна за инвеститорите и другите основни потребители на финансовите отчети.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични транзакции (в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС)

Предприятието трябва да прилага измененията в стандарта за транзакциите, които възникват на или след началото на най-скорошния представен сравнителен период. Също така Дружеството следва да признае в началото на сравнителния период отсрочени данъци за всички временни разлики, свързани с лизингови

договори и задължения за извеждане от експлоатация и да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, ако е приложимо) на съответната дата.

Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Международна данъчна реформа - примерни правила от втори стълб (в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС)

През декември 2021 г. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) публикува правила с цел извършването на реформа в международното данъчно облагане. Втори стълб има за цел да обложи с минимална ефективна корпоративна данъчна ставка 15% големите компании, които реализират годишен оборот над 750 млн. евро. Измененията във връзка с „Международната данъчна реформа - примерни правила от втори стълб“ са:

- въвежда се изключение от изискванията на МСС 12 предприятието да признава и оповестява информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода от втори стълб на ОИСР. Предприятието трябва да оповести, че е приложило изключението.
- изискване предприятието да оповестява отделно своите текущи данъчни разходи (приходи), свързани с данъците върху дохода от втори стълб. Изискване в периодите, в които законодателните актове от втори стълб са приети или по същество приети, но все още не са влезли в сила, предприятието да оповести известната му или подлежащата на приблизително оценяване при разумни усилия информация, която помага на потребителите на финансовите отчети да разберат ефекта върху предприятието от данъците върху дохода от втори стълб, произтичащи от това законодателство.
- изключението се прилага задължително и незабавно след публикуването на измененията в МСС 12 и със задна дата в съответствие с МСС 8.

Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2023 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. Информация за тези стандарти и изменения е представена по-долу:

Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи (в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС)

Измененията в класификацията на пасивите като текущи или нетекущи засягат само представянето на пасивите в отчета за финансовото състояние, но не и размера им, момента на признаването на активи, пасиви, приходи или разходи или информацията, която дружествата оповестяват за тези елементи. Измененията имат за цел да изяснят следното:

- класификацията на пасивите като текущи или нетекущи трябва да се основава на съществуващи права в края на отчетния период, като всички засегнати параграфи от стандарта вече използват еднакъв термин, а именно „правото“ на отсрочване на уреждането на пасива с поне дванадесет месеца. Изрично се посочва, че само наличното право „в края на отчетния период“ трябва да влияе върху класификацията на пасива;
- класификацията не се влияе от очакванията на Дружеството дали ще упражни правото си да отсрочи уреждането на пасива;
- уреждането на пасивите може да се осъществи чрез прехвърляне на парични средства, капиталови инструменти, други активи или услуги на контрагента.

Изменения в МСС 1 Представяне на финансови отчети: Нетекущи пасиви, обвързани с финансови показатели (в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС)

МСС 1 се изменя, както следва:

- уточнява се, че ако правото на отлагане на уреждането за най-малко 12 месеца е предмет на изпълнение на условия от страна на предприятието след отчетния период, тогава тези условия няма да повлияят на това дали правото на отлагане на уреждането съществува в края на отчетния период (отчетната дата) за целите на класифицирането на пасива като текущ или нетекущ;
- за нетекущите пасиви, предмет на условия, от предприятието се изисква да оповестява информация за:
 - условията (например естеството и датата, до която предприятието трябва да изпълни условието);
 - дали предприятието би спазило условията въз основа на обстоятелствата към отчетната дата; и
 - дали и как предприятието очаква да изпълни условията до датата, на която финансовите показатели трябва да бъдат изчислени съгласно договора.

Изменения в МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг (в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕС)

Измененията в МСФО 16 изискват от Дружеството продавач-наемател да оценява впоследствие лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг, по начин, по който не признава никаква сума от печалбата или загубата, която се отнася до правото на ползване, което то запазва. Новите изисквания не възпрепятстват продавача-наемател да признае в текущия финансов резултат печалбата или загубата, свързана с частичното или пълното прекратяване на лизинговия договор. Измененията на МСФО 16 не предписват специфични изисквания за оценяване на лизинговите пасиви, произтичащи от обратен лизинг.

Изменения в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания: Споразумения за финансиране на доставчици (в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС)

Измененията в МСС 7 и МСФО 7 ще добавят изисквания за оповестяване, както и указания в рамките на съществуващите изисквания за оповестяване, свързани с предоставянето на качествена и количествена информация относно споразуменията за финансиране на задълженията към доставчици. Тези изменения добавят две цели за оповестяване, които ще накарат предприятията да оповестяват в пояснителните приложения информация, която позволява на ползвателите на финансовите отчети да оценят как споразуменията за финансиране на задълженията към доставчици влияят върху пасивите и паричните потоци на предприятието и да разберат ефекта на споразуменията за финансиране на доставчици върху изложеността на предприятието на ликвиден риск и как предприятието може да бъде засегнато, ако споразуменията вече не са достъпни за него.

Изменения в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: Липса на конвертируемост (в сила от 1 януари 2025 г., все още не са приети от ЕС)

Измененията в МСС 21 включват:

- уточняване кога една валута може да бъде обменена в друга валута и кога не - една валута може да бъде обменена, когато предприятието е в състояние да обмени тази валута за другата валута чрез пазари или механизми за обмен, които създават изпълними права и задължения без неоправдано забавяне към датата на оценяване и за определена цел; една валута не може да бъде обменена в друга валута, ако предприятието може да получи само незначителна сума от другата валута;

- изискване как предприятието да определи обменния курс, който се прилага, когато дадена валута не може да бъде обменена - когато дадена валута не може да бъде обменена към датата на оценяване, предприятието оценява спот обменния курс като курс, който би се приложил при редовна сделка между пазарни участници към датата на оценяване и който би отразил вярно преобладаващите икономически условия;
- изискване за оповестяване на допълнителна информация, когато валутата не е конвертируема - когато валутата не е конвертируема, предприятието оповестява информация, която би позволила на потребителите на неговите финансови отчети да преценят как липсата на конвертируемост на валутата влияе или се очаква да повлияе на неговите финансови резултати, финансово състояние и парични потоци.

Дружеството прилага МСФО 17 за първи път на 1 януари 2023 г.

Застрахователни договори

Значителен застрахователен риск

Застрахователните договори са тези, при които една страна (издателят) приема значителен застрахователен риск от друга страна (притежателя на полицията), като се съгласява да компенсира притежателя на полицията в случай на конкретно несигурно бъдещо събитие (застрахователно събитие), което засяга неблагоприятно притежателя на полицията.

Дружеството счита, че застрахователният риск е значителен единствено, ако застрахователното събитие би могло да доведе до плащането от издателя на допълнителни суми, които са значителни, при всеки отделен сценарий, като се изключат сценариите, които нямат търговска същност (т.е. нямат видим ефект върху икономическото съдържание на сделката). Ако при всеки сценарий, който има търговска същност, застрахователното събитие означава, че биха били платими значителни допълнителни суми, условието в предходното изречение може да бъде изпълнено дори ако застрахователното събитие е изключително малко вероятно или дори ако очакваната (т.е. претеглена спрямо вероятността) настояща стойност на условните парични потоци е малка част от очакваната настояща стойност на останалите парични потоци от застрахователния договор.

Класификацията на всеки един договор, сключван от Дружеството като застраховател, се извършва на база на тест за значителен застрахователен риск.

Критерии за определяне на съществен застрахователен риск са:

- (а) Определяне на застрахователното събитие
- (б) Установяване, че застрахователното събитие има неблагоприятно въздействие върху застрахования
- (в) Установяване на сценарий/вариант при който възниква застрахователното събитие
- (г) Тест, че събитието във (в) има търговски характер
- (д) Определяне сумата на плащането от застрахователя
- (е) Определяне на друг сценарий, в който застрахователното събитие не се случва
- (ж) Установяване, че (е) също има търговски характер
- (з) Определяне на печалбата от (ж)
- (и) Сравняване на (д) и (з). Ако е необходимо сравняване на актюерските и финансовите еквиваленти
- (й) Установяване дали (д) е значително повече от (з). Ако да, тогава договорът е застрахователен.

На база на критериите, описани по-горе, всички договори на дружеството се определят като застрахователни.

Разграничими компоненти

При прегледа на договорите Дружеството не установява наличие на инвестиционни компоненти, които да се отчитат съгласно МСФО 9 или компоненти за услуги, които да се отчита съгласно МСФО 15.

Ниво на агрегиране

Дружеството прилага две нива на агрегиране на застрахователните договори – 1) портфейли застрахователни договори и 2) групи застрахователни договори.

Портфейли от застрахователни договори

Дружеството определя като първо ниво на агрегиране портфейли застрахователни договори, формирани на база продуктови линии съгласно Платежоспособност 2 (SI). Формираните портфейли имат сходни рискове, които се управляват заедно. Всички сделки сключени при свободата на предоставяне на услуги на територията на ЕИП по тези продуктови линии се идентифицират като отделен портфейл за всяка отделна държава.

Дружеството определя следните елементи, които да участват при сегментацията на застрахователните договори с цел спазване на изискването за групиране на договори, „[...]” които са обект на сходни рискове и се управляват заедно :

- Линия бизнес съгласно изискванията на Платежоспособност 2 (PI2);
- Държава, в която се извършва дейност
- Индивидуални полици срещу групови полици;
- Характеристики на договора, които предполагат различни модели на измерване (напр. многогодишни срещу годишни полици);
- Характеристики на паричните потоци, които предполагат различни модели на измерване (напр. парични потоци, свързани с премии и комисионни срещу такива, свързани с щети).

Дружеството приема, че линията бизнес съгласно PI2 групира договори с приемливо ниво на сходност на рисковете и я използва като база за сегментиране на застрахователни договори съгласно МСФО 17.

Дружеството прави симплификация, като не отделя индивидуалните от груповите договори в различни групи. Основание за симплификацията е съотношението на индивидуалните към груповите полици в целия портфейл, което дава основание на Дружеството да счита ефекта върху резултата от разликата в рисковете за несъществен. Същата симплификация е приложена и по отношение на многогодишните полици.

Дружеството определя два типа портфейли от застрахователни договори, въз основа на характеристиките на паричните потоци – портфейли застрахователни договори за отчитане на движенията по отношение на премията и такива, за отчитане на движенията по отношение на щетите.

Групи застрахователни договори

Дружеството определя като второ ниво на агрегиране групи застрахователни договори, като ги разделя най-малко на:

- група от договори, които при първоначалното признаване са обременяващи, ако има такива;
- група от договори, по отношение на които при първоначалното признаване не е налице значителна възможност да станат впоследствие обременяващи, ако има такива; както и
- група от останалите договори в портфейла, ако има такива.

Дружеството отговаря на изискването на стандарта за „годишна кохорта“, като разграничава групите застрахователни договори и съгласно годината на издаване на договорите, от които са формирани те. В една група застрахователни договори могат да се включват само договори, издадени в една и съща финансова година.

Дружеството класифицира всеки сключен застрахователен договор в съответната група на дата на сключване.

Групите застрахователни договори се определят и в зависимост от годината на издаване на договорите, които ги формират. В една и съща група се включват договори, между чието издаване не е минала повече от една година, т.е. в една група застрахователни договори могат да се включват само договори, издадени в

една и съща финансова година. Дружеството класифицира всеки сключен застрахователен договор в съответната група на дата на сключване.

Признаване и оценка на групите застрахователни договори

Основни принципи на признаване на група застрахователни договори

Дружеството признава група застрахователни договори, които издава на най-ранната от следните дати:

- началото на периода на покритие на групата от договори;
- датата, на която стане дължимо първото плащане от притежател на застрахователна полица в групата;
- за група от обременяващи договори, когато групата стане обременяваща.

Признаване на приход по група застрахователни договори

Дружеството признава приход по група застрахователни договори, като разсрочва застрахователната премия за периода на покритие на всеки един от договорите, формиращи съответната група застрахователни договори. Периодът на покритие е този период, през който Дружеството предоставя услуги по застрахователен договор. Този период включва услугите по застрахователен договор, които са свързани с всички премии, попадащи в рамките на застрахователния договор.

Общ преглед на избора на модел на оценка

МСФО 17 изисква да се оценяват активите и пасивите по застрахователни договори, като се използва Общият модел за оценка (GM), където приблизителните оценки на всички права и задължения се измерват отново, като се използват действителни безпристрастни допускания през всеки отчетен период. Опростеният подход за разпределяне на премията (РАА) е разрешен за изчисление на Пасива за остатъчно покритие (LRC), ако предоставя измерване, което не се различава съществено от това, направено по Общия модел, или ако периодът на покритие по групата застрахователни договори е една година или по-малко.

Критериите, които трябва да са едновременно изпълнени, за да се приложи Подходът за разпределяне на премията (PPA), са:

- Периодът на покритие по групата застрахователни договори е една година или по-малко;
- Пасивът за остатъчно покритие, изчислен по РАА, не се различава съществено от Пасивът за остатъчно покритие, изчислен по GM;
- Няма обременителни групи застрахователни договори при първоначално признаване.

Дружеството прилага Подхода на разпределение на премията по отношение на всички групи застрахователни договори.

Тест за обременителни договори при последващо оценяване, за бизнес, оценяван по Подхода на разпределение на премията

Дружеството извършва проверката за обременителни договори, първо - при първоначално признаване на групите застрахователни договори и след това - най-малко веднъж годишно, преди приключване на финансовата година и винаги, когато възникнат обстоятелства и факти, предполагащи промяна на печелившите групи застрахователни договори в обременителни.

Дружеството извършва гореописаната проверка чрез тест за обременителни договори за целия период на покритие, който се изразява в съпоставяне на входящите и изходящите парични потоци, разпределени към групите застрахователни договори.

Дружеството прилага теста за обременителни договори на ниво група застрахователни договори.

На датата на първоначално признаване (1 януари 2022 г.) и към 31 декември 2023 г. не са идентифицирани обременителни групи застрахователни договори.

Презастрахователни договори

Презастрахователен договор е застрахователен договор, издаден от един субект (презастраховател), за да компенсира друг субект за искове, произтичащи от един или повече застрахователни договори, издадени от този друг субект. Като цяло методологията, дефинирана за издадени договори за пряко застраховане, може да се счита за референтна и за издадени презастрахователни договори и държани презастрахователни договори.

Първоначална класификация и ниво на агрегиране

По отношение на презастрахователните договори Дружеството следва същия процес на първоначална класификация на застрахователните договори. Разделяне на компоненти на един и същ презастрахователен договор се извършва, ако те не са тясно свързани помежду си. Следните фактори могат да се считат за ред за определяне на нивото на агрегиране за презастрахователен бизнес:

- Вид покритие (пропорционално или непропорционално, възникнала загуба или обвързано с риск);
- Линия бизнес;
- Договор за презастраховане срещу споразумения за факултативно презастраховане.

За презастрахователните договори, по отношение на значимостта на застрахователния риск, разграничаването на компонентите на застрахователните договори, Дружеството запазва същата позиция, както за преките застрахователни договори.

Дружеството формира портфейли презастрахователни договори и Групи презастрахователни договори.

Елементите на портфейла презастрахователни договори са:

- вид покритие (пропорционално – непропорционално; база риск – на база превиишение на загуба);
- вид договор (облигаторен ПрЗД – Факултатив)
- линия бизнес

Признаване и оценка на групите презастрахователни договори

Дружеството признава държаните презастрахователни договори както следва:

- ✓ за презастрахователни договори с пропорционално покритие:
 - Облигаторни договори с квотен дял до определен лимит (Quota Share) и дял над определения лимит (Surplus)
 - Факултативи с пропорционално покритие
- ✓ за презастрахователни договори с непропорционално покритие (Excess of Loss)
 - Облигаторни договори Excess of Loss

Дружеството прилага Подход на разпределяне на премията за държани презастрахователни договори (адаптиран по такъв начин, че да отразява характеристиките на държаните презастрахователни договори, които се различават от издадените застрахователни договори, например генерирането на разходи или намаляване на разходите, а не на приходите), за да опрости оценяването на дадена група от държани презастрахователни договори, ако от началото на групата:

- а) Дружеството основателно очаква, че полученото оценяване няма да се различава съществено от резултата при прилагането на общия модел; или
- б) периодът на покритие по всеки договор в групата от държани презастрахователни договори (в това число застрахователното покритие от всички премии в рамките на договора, определено към тази дата) е една година или по-кратък.

Ако от началото на групата, Дружеството очаква значителна променливост в паричните потоци за изпълнение, която би засегнала оценяването на актива за остатъчно покритие през периода преди предявяването на претенцията, се счита че критерият по б. “а” не е изпълнен.

В случай че Дружеството признава загуба, при добавяне на обременяващи застрахователни договори към група, като прилага подхода на разпределяне на премията, Дружеството оценява съответно групата от

държани презастрахователни договори, закупени преди това, като коригира балансовата стойност на актива им за остатъчно покритие.

Застрахователен приход

Когато Дружеството прилага Подхода на разпределяне на премията, застрахователните приходи за периода представляват сумата на очакваните постъпления от премии (коригирани за отразяване на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск, ако при първоначалното признаване Дружеството очаква, че периодът между предоставянето на всяка част от услугите и свързания падеж на премията е повече от една година), които са разпределени към периода.

Дружеството разпределя очакваните постъпления от премии към всеки период на услуги по застрахователен договор (Б126(а) от МСФО 17):

а) на база на изминалото време; но

б) ако очакваният модел на освобождаване на риска през периода на покритие се различава значително от модела на изминалото време, тогава на база на очакваните времеви параметри на направените разходи за застрахователни услуги.

Ако настъпи промяна във фактите и обстоятелствата, Дружеството променя по целесъобразност базата за разпределяне между б. “а” и б. “б”.

В случаите на б.а), тъй като корекциите в премийния приход, възникващи по време на договора (прекратяване, анекси, неполучени премии) са част от очаквани постъпления от премии, те също се разпределят въз основа на изминалото време.

В случаите на б.б) корекциите в премийния приход, възникващи по време на договора се разпределят за всеки период на покритие въз основа на очакваните времеви параметри на направените разходи за застрахователни услуги.

Парични потоци за придобиване на застраховане

Това са парични потоци, възникващи от разходите за продажба, сключване (подписване) и започване на група застрахователни договори (издадени или които се очаква да бъдат издадени), които са пряко относими към портфейла от застрахователни договори, към който принадлежи групата.

Дружеството разпределя паричните потоци за придобиване на застраховане към групи от застрахователни договори, когато прилага подхода на разпределяне на премията, както следва:

а) Дружеството признава като разходи всички парични потоци за придобиване на застраховане, които не са пряко относими към отделни договори, когато ги направи.

б) Дружеството признава и разпределя паричните потоци за придобиване на застраховане, които са пряко относими към отделни договори, когато ги направи.

Дружеството признава приходи и разходи за следните промени в балансовата стойност на Пасива за остатъчно покритие:

а) застрахователни приходи - за намаляването на пасива за остатъчно покритие вследствие на предоставените през периода услуги ;

б) разходи за застрахователни услуги — за загуби, свързани с групи от обременяващи договори, и обратно възстановяване на такива; както и

в) финансови приходи от или разходи по застраховане — за ефекта на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск.

Дружеството признава приходи и разходи за следните промени в балансовата стойност на Пасива за предявени претенции:

а) разходи за застрахователни услуги — за увеличението на пасива вследствие на предявени претенции и направени разходи през периода, с изключение на всички инвестиционни компоненти;

б) разходи за застрахователни услуги — за всички последващи промени в паричните потоци за изпълнение, свързани с предявени претенции и направени разходи; както и

в) финансови приходи от или разходи по застраховане — за ефекта на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск (както е определено в параграф 87).

Застрахователни задължения

Застрахователни задължения представлява стойността на поети задължения, които се очаква да бъдат изпълнени в бъдеще по влезли в сила застрахователни договори, разходите, свързани с изпълнението на тези задължения и стойността на възможното неблагоприятно отклонение от това очакване.

Дружеството формира следните Застрахователни задължения:

- Пасив за остатъчно покритие
- Пасив за възникнали щети

Балансовата стойност на група от застрахователни договори в края на всеки отчетен период е сборът от:

- а) пасива за остатъчно покритие
- б) пасива за предявени претенции, който обхваща свързаните с минала услуга парични потоци за изпълнение, разпределени към групата на тази дата, оценен при прилагането параграфи 33—37 и Б36—Б92 на МСФО 17.

Пасив за остатъчно покритие /ПОП/

Дружеството формира Пасив за остатъчно покритие с цел покриване на претенциите и разходи, които се очаква да възникнат след датата на отчета по застрахователни договори, които са в покритие и след края на отчетния период.

Пасивът за остатъчно покритие включва пълния размер на получения премиен приход през периода по договорите, действащи в края на отчетния период, намален с платената част от аквизиционните разходи, намален със спечелените през отчетния период премии.

За Групи, със срок на покритие над 1г. или при изготвяне на междинни отчети, ПОП за всеки следващ започнат отчетен период се определя като сбора на ПОП в началото на периода плюс/минус сумите описани в предходното изречение.

Чрез използването на Подхода на разпределяне на премията Дружеството оценява Пасива за остатъчно покритие по следния начин:

а) при първоначалното признаване, балансовата стойност на **ПОП** е:

- получените при първоначалното признаване премии, ако има такива;
- минус всички парични потоци за придобиване на застраховане към тази дата,
- плюс или минус всяка сума в резултат на отписването към датата на първоначално признаване на:
 - 1. всеки актив за парични потоци за придобиване на застраховане, когато съответните паричните потоци се включват в оценяването на съответната група, при първоначалното ѝ оценяване); както и
 - 2. всеки актив или пасив, който преди това е бил признат за паричните потоци, свързани с групата от договори (преди датата на първоначално признаване на групата).

б) в края на всеки следващ отчетен период балансовата стойност на **ПОП** е балансовата стойност в началото на отчетния период:

- плюс премията, които са получени през периода;
- минус паричните потоци за придобиване на застраховане
- минус сумата, призната като застрахователен приход за предоставените услуги през този период;

Дружеството не издава застрахователни договори с инвестиционни компоненти. Ако в даден момент през периода на покритие стане видно от фактите и обстоятелствата, че дадена група от застрахователни договори е обременяваща, Дружеството изчислява и признава размера на очакваната загуба в печалбата или загубата и увеличава с този размер пасива за остатъчно покритие. При определяне на ПОП, от премиения приход се приспадат върнатите и дължимите, но неплатени в срок премии по прекратени договори, както и премията по договори с изтекъл срок.

Пасив за възникнали щети

Пасив за възникнали щети представлява очакваната сума за уреждане на обезщетения, по събития настъпили до края на отчетния период, включително претенциите по възникнали, но необявени щети, увеличени с очакваните разходи за уреждане на претенциите.

Дружеството оценява пасива за предявени претенции за групата от застрахователни договори по паричните потоци за изпълнение, свързани с предявени претенции, като прилага параграфи 33—37 и Б36—Б92 на МСФО 17. Дружеството коригира бъдещите парични потоци за отразяване на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск. Дружеството коригира приблизителната оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци, за да се отрази компенсацията, която изисква, за да понесе възникващата от нефинансови рискове несигурност по отношение на размера и времевите параметри на паричните потоци.

Дружеството признава дисконтирания пасив за възникнали щети на разход, както и Корекцията за нефинансов риск. В следващите отчетни периоди освобождава съответната част на промяната в корекцията за риск отново през разходите (независимо дали е положителна или отрицателна).

Аквизиционни разходи

Косвените аквизиционни разходи се признават като разход през отчетния период, в който са извършени. Преките аквизиционни разходи се признават като разход през отчетния период, в който са извършени.

МСФО 9

Задължението за първоначално прилагане на МСФО 9 е за периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. Разрешено е по-ранното прилагане. Съветът по международни счетоводни стандарти (СМСС) отложи задължителната дата за първоначално прилагане на МСФО 9 до 1 януари 2023 г. за дружествата, чиято основна дейност е свързана със застраховане.

Дружеството прилага МСФО 9 за годишните отчетни периоди, започващи на 1 януари 2023 г., едновременно с началото на прилагане на МСФО 17 Застрахователни договори с цел избягване на счетоводно несъответствие в отчитането.

Според преходните разпоредби на стандарта той трябва да бъде приложен ретроспективно в съответствие с МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“. Данните за първата година на прилагането на стандарта се изготвят със задна дата, все едно изискванията на МСФО 9 са били прилагани винаги. Преходните разпоредби на МСФО 9 предоставят облекчения от ретроспективното преизчисляване. Тези облекчения се прилагат на датата на първоначалното прилагане на стандарта. Дружеството е преценило, че разполага с достатъчна, надеждна разумна и аргументирана информация за извършване на преизчисляване на сравнителната информация за годината на първоначално прилагане. Ефектът от преминаване се показва в капитала.

Към датата на преминаване към МСФО 9 Дружеството извършва следните оценки и преценки:

- анализира прилаганата счетоводна политика по отношение на финансовите инструменти и активи според МСС 39 и я променя в съответствие с новите изисквания на МСФО 9;
- оценява целта на бизнес модела, при който се държат финансовите активи;
- оценява характеристиките на договорните парични потоци на финансовите активи;
- определя дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване на финансов актив.

Финансови активи

Класификация на финансовите активи

МСФО 9 въвежда нов подход по отношение на финансовите активи, базиран на комбинацията от характеристиките на паричните потоци на актива и бизнес модела в който се управлява.

Считано от 01.01.2023 г. Дружеството класифицира и отчита финансовите си активи в някоя от следните категории, които заменяха класификационните категории по МСС 39, прилагани преди това:

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Финансови активи оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Финансови активи оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

На датата на преминаване, 1 януари 2023 г. Дружеството е рекласифицирало следните финансови активи и пасиви от МСС 39 в категориите по МСФО 9:

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 година

Финансов актив/пасив	От категория по МСС 39	Рекласифициран в категория по МСФО 9
Държавни ценни книжа	Финансови активи на разположение за продажба	Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата
Държавни ценни книжа	Финансови активи, държани до падеж	Финансови активи по амортизирана стойност
Банкови депозити	Финансови активи, държани до падеж	Финансови активи по амортизирана стойност
Парични средства и еквиваленти	Финансови активи, държани до падеж	Финансови активи по амортизирана стойност
Търговски и други вземания	Финансови активи, държани до падеж	Финансови активи по амортизирана стойност
Други задължения	Финансови пасиви, държани до падеж	Финансови пасиви по амортизирана стойност

Оценка при придобиване

При първоначалното си признаване финансовите активи се отчитат по справедливата им стойност, плюс разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансов актив. При първоначалното признаване предприятието оценява даден финансов актив по неговата справедлива стойност, плюс, в случай на финансов актив, неопеняван по справедлива стойност през печалбата или загубата, разходите по сделката, които са пряко свързани с придобиването или издаването на финансов актив.

Дружеството класифицира финансовите активи като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните две условия:

- а) бизнес модела за управление на финансовите активи на предприятието; и
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Даден финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата

Амортизирана стойност е стойността, по която са оценяват финансовите активи или финансовите пасиви при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, а за финансови активи — коригирана за всеки коректив за загуби.

Ефективният лихвен процент (ЕЛП) е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия актив или финансов пасив до брутната балансова стойност на финансов актив или до амортизираната стойност на финансов пасив. При изчисляване на ЕЛП Дружеството оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент, но не взема предвид очакваните кредитни загуби.

Когато Дружеството преразглежда оценките на бъдещите парични потоци, балансовата стойност на съответния финансов актив се коригира, за да отрази новата оценка, дисконтирана с помощта на първоначалния ЕЛП. Всички промени се признават в печалбата или загубата.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Даден финансов актив се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, освен ако се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в съответствие с параграфи 4.1.2 и 4.1.2А на МСФО 9. При първоначалното признаване Дружеството може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност в друг всеобхватен доход

Дружеството може при първоначалното признаване неотменимо да определи даден финансов актив като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако това ще елиминира или намали значително несъответствието в оценяването или признаването (понякога наричано „счетоводно несъответствие“), което в противен случай би произтекло от оценяването на активи или пасиви или признаване на печалбите и загубите от тях на различни бази.

Бизнес модел

МСФО 9 изисква от предприятието да класифицира финансовите активи на базата на бизнес модела на предприятието за управление на финансовите активи. Бизнес моделът на предприятието се определя на ниво, което отразява по какъв начин групите от финансови активи се управляват съвместно с оглед постигане на конкретна бизнес цел. Бизнес моделът на предприятието не зависи от намеренията на ръководството по отношение на отделен инструмент, а класификацията и трябва да бъде определено на по-високо ниво на обобщаване.

Бизнес моделът на предприятието се отнася до начина, по който предприятието управлява своите финансови активи с оглед генериране на парични потоци. Т.е. бизнес моделът на предприятието определя дали паричните потоци ще бъдат генерирани от събиране на договорни парични потоци, продажба на финансови активи, или и от двете.

Бизнес моделът на предприятието за управление на финансови активи почива на факти, а не само на допускания, като показателни по принцип са дейностите, които предприятието осъществява за постигане на целта на този бизнес модел. Дружеството използва преценка, когато оценява своя бизнес модел за управление на финансовите активи и тази оценка не се определя само въз основа на един фактор или дейност. Дружеството взема под внимание всички уместни доказателства, налични към датата на оценката.

Тест на паричните потоци на финансовите инструменти (тест SPPI).

Когато бизнес моделът предвижда да се държат финансови активи за събиране на договорни парични потоци или за събиране на договорни парични потоци и продажба, Дружеството провежда тест на паричните потоци на финансовите инструменти (тест SPPI). С помощта на този тест Дружеството преценява дали договорните парични потоци са в съответствие с основното кредитно споразумение (т.е. лихвата включва само възнаграждение за стойността на парите във времето, кредитен риск, други основни рискове при заемане и печалба марж, който е в съответствие с основно споразумение за кредитиране). Когато договорните условия въвеждат излагане на риск или променливост, която е несъвместима с основно споразумение за кредитиране, свързаният финансов актив се класифицира и оценява по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Оценка след първоначалното признаване

След първоначалното му признаване предприятието оценява даден финансов актив по:

- а) амортизирана стойност;
- б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход; или
- в) справедлива стойност през печалбата или загубата.

Дългови инструменти, парични средства и банкови депозити

Дълговите инструменти са инструменти, които отговарят на определенията за финансов пасив от гледна точка на емитента, като държавни ценни книжа и корпоративни облигации.

Класификацията и последващото оценяване на дългови инструменти зависят от:

- а) бизнес модела на Дружеството за управление на активите;
- б) характеристиките на паричния поток на актива (след проведен SPPI тест).

Въз основа на тези фактори, Дружеството класифицира своите дългови инструменти в една от трите категории финансови активи.

Паричните средства и банкови депозити са класифицирани в категорията, финансови активи, отчитани по амортизирана стойност предвид възприетия бизнес модел на Дружеството за събиране на договорни парични потоци.

Капиталови инструменти

Капиталовите инструменти са инструменти, които отговарят на определението за собствен капитал от гледна точка на емитента (т.е. инструменти, които не съдържат договорно задължение за плащане и доказват остатъчно участие в нетните активи на емитента). Такива инструменти са обикновените акции. Дружеството впоследствие оценява всички капиталови инвестиции по справедлива стойност през печалбата и загубата (ССПЗ). Печалбите и загубите от капиталови инвестиции, оценявани по ССПЗ са включени в реда „Нетни печалби от инвестиции по справедлива стойност през печалбата и загубата“ в отчета за печалбата или загубата.

Вземания

Вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а оставалите – като нетекущи.

Печалби и загуби от финансови активи

Лихвеният доход по финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност и справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се изчислява при използване на метода на ефективния лихвен процент, се признава в отчета за доходите.

Доходът от дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби, се признава и отчита в отчет за всеобхватния доход, когато се установи, че дружеството е придобило правото върху този доход.

Обезценка на финансови активи. Модел на очакваните кредитни загуби

Дружеството използва общия, тристепенен подход за обезценка, който отразява промяната в кредитното качество на финансовите инструменти от първоначалното му признаване. Размерът на очакваните кредитни загуби, признати като коректив за обезценка, зависи от кредитния риск на инструмента при първоначалното му признаване и от промяната в кредитния риск през следващите отчетни периоди.

Анализът на промените в кредитното качество на финансовите активите спрямо първоначалното им завеждане определя рисковата им класификация в три основни фази, както и последващо признаване на обезценка. Всяка фаза е обвързана с оценката на Дружеството за кредитното качество на експозицията и следва изискванията на стандарта.

Във Фаза 1 се измерват очакваните кредитни загуби по дългови инструменти, които са с нисък кредитен риск при първоначално признаване или такива, при които няма значително нарастване на кредитния риск спрямо първоначално признаване. Промяната в кредитния риск се измерва чрез сравнение на кредитния рейтинг на емитента към момента на отчитане и първоначалното признаване на инструмента. Влошаване на кредитния рейтинг с два макро-класа конституира значително повишение на кредитния риск и обуславя измерване на доживотни ECL във Фаза 2. За дългов инструмент с висок кредитен риск се счита такъв, чийто кредитен рейтинг е от макро клас C. Дълговите инструменти на Дружеството са с нисък кредитен риск.

Методологията за оценка и измерване на очакваните кредитни загуби от дългови финансови инструменти се базира на хипотезата, че емитента може да не изпълни договорните си задължения през всяка една година от матуритета на инструмента. Информацията за вероятността от неизпълнение, както на държавен, така и на корпоративен емитент, се базира на ежегоден, публично достъпен доклад на Moody's Investors Service, който обхваща исторически наблюдаваните нива на неизпълнение. За измерването на ECL се използват PD стойности, на база изчисленията от Moody's Investors Service едногодишни среднопретеглени кумулативни стойности на PD за емитенти в 10 годишен падежен интервал, като те представляват годишната разлика в кумулативната вероятност от неизпълнение.

Дружеството прилага опростен подход при обезценката на търговски вземания, активи по договор и лизингови вземания.

Отписване на финансов актив

Финансовите активи се отписват, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърляло съществена част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго лице.

Когато Дружеството прехвърли финансов актив то оценява степента, до която ще запази рисковете и ползите от собствеността върху финансовия актив:

- ако дружеството прехвърли в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, предприятието отписва финансовия актив и признава отделно като активи или пасиви всички права и задължения, създадени или запазени при трансфера;
- ако дружеството запази по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, предприятието продължава да признава финансовия актив;
- ако дружеството нито прехвърля, нито запазва по същество всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, предприятието определя дали е запазило контрол върху финансовия актив:
- ако дружеството не е запазило контрол, то отписва финансовия актив и признава отделно като активи или пасиви всички права и задължения, създадени при трансфера.
- ако дружеството е запазило контрол, то продължава да признава финансовия актив до степента на продължаващото му участие във финансовия актив.

При отписването на финансов актив в неговата цялост разликата между балансовата стойност (оценена към датата на отписването) и полученото възнаграждение (включително всеки придобит нов актив минус всеки нов поет пасив) се признава в печалбата или загубата.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви се признават в отчета за финансовото състояние, когато предприятието стане страна по договорните условия на инструмента. Когато Дружеството признава за първи път финансов пасив, то го класифицира в съответствие с параграфи 4.2.1 и 4.2.2 на МСФО 9 и го оценява в съответствие с параграф 5.1.1 на МСФО 9. Дружеството класифицира финансови пасиви като оценявани по амортизирана стойност, с изключение на:

- а) финансови пасиви по справедлива стойност през печалбата или загубата. Тези пасиви, включително деривативи, които са пасиви, се оценяват впоследствие по справедлива стойност;
- б) финансови пасиви, които произтичат от прехвърлянето на финансов актив, неотговарящо на условията за отписване, или когато се прилага подходът на продължаващото участие. Към оценяването на тези финансови пасиви се прилагат параграфи 3.2.15 и 3.2.17 от МСФО 9;

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Дружеството отписва финансов пасив /или част от финансовия пасив/, когато той е погасен - т. е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало, анулирано или срокът му е изтекъл.

При отписване на финансов пасив разликата между балансовата стойност на финансов пасив /или на част от финансов пасив/, който е прекратен или прехвърлен на трета страна, и платеното възнаграждение, включително прехвърлените и поети непарични активи и пасиви, се признава в отчета за доходите.

2.2.Приложима мерна база

Настоящият годишен индивидуален финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценка на някои активи и пасиви до тяхната справедлива стойност към края на отчетния период, доколкото това се изисква от съответните счетоводни стандарти и тази стойност може да бъде достоверно установена. Подобни отклонения от принципа на историческата цена са оповестени при оповестяване на счетоводната политика на съответните места по-нататък. Всички данни за 2023 г. и 2022 г. са представени в **хил.лв.**, освен ако не е посочено друго. Доходът на една акция се изчислява в лева.

2.3. Сравнителни данни

Съгласно българското счетоводно законодателство и регламентираните за приложение МСС, финансовата година приключва на 31 декември и търговските дружества са длъжни да представят годишни финансови отчети към същата дата, заедно със сравнителни данни към тази дата на предходната година. В случай, че дружеството е извършило промени в счетоводната си политика, които са приложени ретроспективно, или ако е извършило преизчисления или рекласификации на отделни позиции, то представя сравнителни данни за два предходни отчетни периода в отчета за финансовото състояние и съответстващите му пояснителни приложения както следва:

- а) към края на предходния отчетен период;
- б) към началото на най-ранния сравним период.

В останалите елементи на финансовия отчет и съответстващите им пояснителни сведения сравнителната информация се представя само към края на предходния отчетен период.

2.4. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Текущо начисляване

Финансовите отчети, с изключение на отчета за паричните потоци са изготвени на база принципа на начисляването.

Статиите (елементите на финансовите отчети) са признати като активи, пасиви, собствен капитал, приходи и разходи, когато отговарят на дефинициите и критериите за признаване на тези елементи в Общите положения. Резултатите от транзакциите и други събития са признати, когато те настъпват, а не когато са платени и са отразени в счетоводните записи и във финансовите отчети в периода, за който се отнасят.

Действащо предприятие

Индивидуалния финансов отчет е изготвен на принципа - предположение на действащо предприятие, който предполага, че Дружеството ще продължи дейността си в обозримо бъдеще.

При оценката дали предположението за действащо предприятие е уместно приложено, ръководството е взело предвид цялата налична информация за бъдещето, което е най-малко 12 месеца, но без да се ограничава до дванадесет месеца от края на отчетния период.

Приложението на МСС изисква от ръководството на дружеството да направи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки при изготвяне на годишния финансов отчет и при определяне стойността на някои от активите, пасивите, приходите, разходите и условните активи и пасиви. Всички те са извършени на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия индивидуален финансов отчет.

Счетоводните предположения и приблизителни счетоводни оценки, които са критични за Дружеството са свързани предимно с пасивите и активите по застрахователни договори, обезценката на вземания по несъбрани премии, както и оценката на финансовите активи. Също така приблизителните оценки свързани с определяне на полезния живот на нетекущите материални и нематериални активи на дружеството, определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти, съществена приблизителна оценка е и определянето на срока на лизинговите договори, както и на дисконтовия процент при определени условия. Задълженията по планове за дефинирани доходи се измерват по нетната настояща стойност на задължението.

2.5. Функционална валута и валута на представяне

Функционалната валута на дружеството е валутата, в която се извършват основно сделките в страната, в която то е регистрирано. Това е българският лев, който съгласно местното законодателство е с фиксиран курс към еврото при съотношение 1 евро = 1,95583 лв. БНБ определя обменните курсове на българския лев към другите чуждестранни валути, използвайки курса на еврото към съответната валута на международните пазари. При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционална валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или събитието. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционална валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за всеки работен ден.

Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ към датата на финансовия отчет. Ефектите от курсови разлики, свързани с уреждането на сделките в чуждестранна валута или отчитането на сделките в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им.

Валутата на представяне във финансовите отчети на дружеството също е българският лев.

2.6. Управление на финансовите рискове

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е този, че едната страна по финансовия инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е такъв, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

От страна на ръководството на дружеството финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на активите и услугите, предоставяни от дружеството, цената на привлечените ресурси и да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

2.7. Значими счетоводни политики

- Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този индивидуален финансов отчет, са представени по-долу.
- Индивидуалният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.
- Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения индивидуален финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки, че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.
- Индивидуалният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.).

2.7.1. Нетекущи материални активи

Нетекущите материални активи се оценяват по цена на придобиване, образувана от покупната им стойност и допълнителните разходи, извършени по придобиването им и намалени с размера на начислената амортизация и евентуалните обезценка.

Признаване и оценка

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини, съоръжения и оборудване се признават в печалбата или загубата. Когато преоценени активи се продават, сумите, включени в преоценъчен резерв, се рекласифицират в неразмразена печалба или загуба.

Рекласификация към инвестиционни имоти

Когато употребата на даден имот се промени от имот, ползван от собственика на инвестиционен имот, тогава имотът се преоценява до справедлива стойност и се рекласифицира като инвестиционен имот. Всяка печалба, възникнала от тази преоценка, се признава в печалби и загуби, доколкото тя обръща предходна загуба от обезценка за специфичния имот, като всяка остатъчна печалба се признава в ДВД и се представя в преоценъчния резерв. Всяка загуба се признава в печалбата или загубата.

Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато е вероятно, че бъдещи икономически ползи от тези разходи ще бъдат получени от Дружеството.

Амортизация

Амортизацията се изчислява така, че да се изпише цената на придобиване на имотите, машините, съоръженията и оборудването, намалена с очакваната им остатъчна стойност, на база линейния метод за очакваните им полезни животи, като обикновено се признава в печалбата или загубата. Активи на лизинг се амортизират за по-късия измежду срока на договора и техния полезен живот, освен когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира.

Очакваните срокове на полезен живот за имоти, машини, съоръжения и оборудване са, както следва:

• компютри	2 години
• автомобили	4 години
• стопански инвентар	6.66 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е подходящо.

Преносните стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че тази стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната преносна стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход, освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, като тогава превипението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Печалбата или загубата от продажбата на материални активи се определя като разлика между продажната стойност и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за всеобхватния доход.

Избраният праг на същественост за дълготрайните материални активи на дружеството е в размер на 700 лева.

2.7.2. Нетекущи нематериални активи

Признаване и оценка

Нематериални активи, придобити от Дружеството, имащи определен полезен живот, са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи, включително разходи за вътрешно генерирани репутация и търговски марки, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Амортизация

Амортизацията се изчислява така, че да се изпише цената на придобиване на нематериалните активи, намалена с очакваната им остатъчна стойност, на база линейния метод за очакваните им полезни животи, като обикновено се признава в печалбата или загубата.

Очакваните срокове на полезен живот са, както следва:

- лиценз 6.66 години
- софтуер 6.66 години
- други 6.66 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е подходящо.

Преносната стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които посочват, че преносната стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между продажната стойност и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за всеобхватния доход.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на дружеството е в размер на 700 лева.

2.7.3. Инвестиции в дъщерни дружества

Дъщерни са тези предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Контролът върху дъщерните предприятия е налице, когато Дружеството е изложено на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху дружеството, в което е инвестирано. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството, инвестициите в дъщерни предприятия, се отчитат по цена на придобиване (по себестойност).

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни дружества подлежат на ежегоден преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Дружеството е приело политика последващото оценяване на инвестициите в дъщерни предприятия да бъде по метода на собствения капитал.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/загубата от продажбата им се представя съответно към финансови приходи/разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7.4. Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Дружеството е в състояние да оказва значително влияние и има право на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, но не е контрол върху тази политика.

Инвестициите в асоциирани дружества се отразяват първоначално по цена на придобиване (по себестойност). Същите подлежат на тест за обезценка.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/загубата от продажбата им се представя съответно към финансови приходи/разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7.5. Други дългосрочни капиталови инвестиции

Другите дългосрочни капиталови инвестиции представляват финансови активи, под формата на акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално тези инвестиции се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията.

Всички покупки и продажби на капиталови инвестиции се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните от дружеството капиталови инвестиции се оценяват последващо по справедлива стойност, установена със съдействието на независим лицензиран оценител.

2.7.6. Финансови инструменти

Дружеството класифицира не-деривативните финансови активи в следните категории: финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата; финансови активи държани до падеж, заеми и вземания, обединено под общото наименование - дългови инструменти по амортизирана стойност и финансови активи на разположение за продажба.

Дружеството класифицира не-деривативните финансови пасиви като други финансови пасиви.

Не-деривативни финансови активи и финансови пасиви – признаване и отписване

Дружеството първоначално признава заеми и вземания и издадени дългови ценни книжа на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи и финансови пасиви се признават първоначално на датата на търгуване.

Дружеството отписва финансов актив когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Дружеството прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени, или нито прехвърля, нито задържа значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността и не запазва контрол над прехвърления актив. Всяко участие в такъв отписан финансов актив, което е създадено или задържано от Дружеството, се признава като отделен актив или пасив.

Дружеството отписва финансов пасив когато неговите договорни задължения са изгълнени, или са отменени, или са изтекли.

Финансови активи и пасиви се компенсират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Дружеството има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Не-деривативни финансови активи – оценяване

Финасови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Един финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби ако е държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Пряко свързаните разходи по сделката се признават в печалбата или загубата при възникване. Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби, се оценяват по справедлива стойност и всички свързани промени, включително доходи от лихви или от дивиденди, се отчитат в печалбата или загубата. Справедливата стойност на тези активи се определя чрез котиращи цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай че няма активен пазар.

Финансови активи държани до падеж или дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност

Тези активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент. Дисконтиране не се извършва когато ефекта от него е несъществен.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. Дружеството класифицира в тази категория търговските и други вземания, както и парите и паричните еквиваленти.

Търговски и други вземания

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност на дружеството. Обикновено тяхното уреждане е договорено да се извърши в кратък срок и следователно те са класифицирани като текущи. Тези активи се признават първоначално по справедлива стойност (стойността на безусловното възнаграждение) плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент.

Пари и парични еквиваленти

За целите на представяне в отчета за паричните потоци парични средства и парични еквиваленти представляват паричните средства в брой и по разплащателни сметки, безсрочни банкови депозити в български лева и валута, както и обичайно банкови депозити до 3 месеца.

Финансови активи на разположение за продажба – финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Тези активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс пряко свързаните разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност като промените различни от загуба за обезценка и валутни разлики се отчитат в ДВД и се представят в резерв за

справедлива стойност. При отписване на тези активи, сумата от формирания за тях резерв се рекласифицира в печалбата или загубата на дружеството.

Последващото оценяване на финансовите инструменти се извършва съгласно Наредба № 53 на КФН за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд.

Справедлива стойност на финансови инструменти

МСФО 7 - Финансови инструменти: Оповестяване изисква да се оповести в бележките към финансовите отчети информация за справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. За тази цел справедливата стойност се дефинира като стойността, за която един актив може да бъде заменен или едно задължение уредено при директна сделка между информирани и желаещи осъществяването на сделката страни. Ако не е налична борсова цена на активен пазар, Дружеството използва техники за оценяване, като максимално използва подходящи наблюдаеми входящи данни и свежда до минимум използването на ненаблюдаемите. Избраната техника на оценяване обхваща всички фактори, които пазарните участници биха взели в предвид при ценообразуването на сделката.

Най-доброто доказателство за справедлива стойност на финансов инструмент обичайно е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на прехвърленото или получено възнаграждение. Ако Дружеството определи, че справедливата стойност при първоначално признаване се различава от цената на сделката и няма доказателство за справедливата стойност чрез борсова цена на сходен актив или пасив, нито тя се базира на техника на оценяване, която използва данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се оценява по справедлива стойност, коригирана да разсрочи разликата между справедлива стойност при първоначално признаване и цената на сделката. В последствие тази разлика се признава в печалби и загуби разсрочено на подходяща база за живота на инструмента, но не по-късно от момента, когато оценката може изцяло да се подкрепи от наблюдаеми пазарни данни или сделката е приключена. Ако активът или пасивът, който се измерва по справедлива стойност има цена „купува” и цена „продава”, тогава Дружеството измерва активите и дългите позиции по цена „продава”, а пасивите и късите позиции по цена „купува”.

Справедливата стойност на депозит на виждане е не по-малка от сумата, дължима при поискване, дисконтирана от първоначалната дата, на която депозитът може да стане изискуем.

Оценяване по справедливата стойност

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е продажна цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна или определена чрез друг метод за остойностяване.

Някои от активите и пасивите на Дружеството се оценяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. За тези активи и пасиви, както и за активите и пасивите, за които се изисква оповестяване на оценената справедлива стойност Дружеството оповестява нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

Дружеството използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност:

Ниво 1 – Оценка на справедлива стойност, базирана директно на ценови котировки на активен пазар за идентични активи или пасиви;

Ниво 2 – Оценка на справедлива стойност, базирана на наблюдаеми данни, различни от тези в ниво 1, но основани директно или индиректно на тях и съотносими към актива или пасива;

Ниво 3 – Оценка на справедлива стойност посредством оценъчни техники, включващи данни за актива или пасива, които не са основани на налична пазарна информация (ненаблюдаеми данни).

В процеса на определяне на справедливата стойност на активите и пасивите, Дружеството използва пазарна информация доколкото такава е налична. Където информация от ниво 1 в йерархията на справедливите стойности не е налична, Дружеството прилага методи за остойностяване използващи максимално наблюдаеми хипотези и свежда до минимум използването на ненаблюдаемите такива. Методите за остойностяване, използвани за оценяване на справедливата стойност, се прилагат последователно.

Не-деривативни финансови пасиви – оценяване

Не-деривативни финансови пасиви се признават първоначално по справедлива стойност, намалена с всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване тези пасиви се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент.

Финансовите пасиви на дружеството включват заеми, търговски и други задължения, несвързани със застрахователната дейност. Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащанията по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите се признават, когато дивидентите се одобрени на общото събрание на акционерите.

Акционерен капитал

Обикновени акции

Допълнителните разходи, пряко свързани с издаването на обикновените акции, нетно от данъчни ефекти, се признават като намаление на собствения капитал.

Сложни финансови инструменти

Сложни финансови инструменти, включват облигации, деноминирани в лева, които могат да се конвертират в обикновени акции по решение на държателя, като броя на акциите, които ще се издадат, не се влияе от промените в тяхната справедлива стойност.

Пасив-компонентът от сложен финансов инструмент се признава първоначално по справедливата стойност на сходен пасив, който няма опцията за конвертиране в акции. Капиталовият компонент се признава първоначално като разликата между справедливата стойност на сложния финансов инструмент като цяло и справедливата стойност на пасив-компонента. Всички пряко свързани разходи по сделката се разпределят към компонентите пасив и капитал пропорционално на техните първоначални балансови стойности.

След първоначално признаване, пасив-компонентът се оценява по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент. Капиталовият компонент не се переоценява.

Лихви свързани с финансовия пасив се признават в печалби и загуби. При конвертиране финансовият пасив се прекласифицира в собствен капитал, като не се признава печалба или загуба.

Хеджиране на парични потоци

Когато един дериватив е определен като хеджиращ инструмент при хеджиране на паричните потоци, ефективната част от промените в справедливата стойност на дериватива се признава в ДВД и се натрупва в резерва от хеджиране. Всяка неефективна част от промените в справедливата стойност на дериватива се признава незабавно в печалбата или загубата.

Сумата, натрупана в собствен капитал, се отчита в ДВД и се рекласифицира в печалбата или загубата в същия период или в периоди, през които хеджираната позиция засяга печалбата или загубата.

Ако хеджиращият инструмент спре да отговаря на критериите за отчитане на хеджирането, изтече, или е продаден, погасен, упражнен, или определянето е оттеглено, тогава отчитането на хеджирането се прекратява проспективно. Ако прогнозната сделка вече не се очаква да възникне, тогава сумата, натрупана в собствен капитал, се рекласифицира в печалбата или загубата.

2.7.7. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти първоначално се оценяват по цена на придобиване и при последваща оценка по справедлива стойност, като промените се признават в печалбата или загубата.

Инвестиционни са тези имоти, които са използват от страна на дружеството с цел получаване на приходи от наем. Към групата на инвестиционните имоти се отчитат и представят и всички дълготрайни активи, които са неразделна част от тези имоти в процеса на тяхното ползване.

Печалбата или загубата от продажбата на инвестиционен имот (разликата между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на имота) се признава в печалбата или загубата за периода. Когато даден инвестиционен имот, който преди е бил класифициран като имоти, машини, съоръжения и оборудване, е продаден, всички свързани суми, признати в преоценъчен резерв, се прехвърлят в натрупани печалби и загуби от предходни периоди.

2.7.8. Материални запаси

Материалните запаси включват бланки под строга отчетност, дребен стопански инвентар, рекламни материали. При тяхната покупка материалните запаси се оценяват по цена на придобиване, която включва директните разходи по закупуването им и всички други преки разходи, свързани с доставката им. Оценката на потреблението им се извършва по метода на средно-претеглената цена. В края на всеки отчетен период те се оценяват по по-ниската между цената на придобиване или тяхната себестойност и нетната им реализуема стойност.

Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.7.9. Вземания по застрахователни договори

Вземанията по застрахователни операции се признават когато възникне вземането за премии по застрахователни договори. При първоначално им възникване те се оценяват по сумата на всички дължими и получени премии през отчетния период по застрахователни договори. Отчетната стойност на вземанията по застрахователни операции се преглежда за обезценка при възникване на събития или

обстоятелства, които сочат, че има възможност вземането да не е събираемо или трудносъбираемо. Загубите от обезценка се признават в отчета за всеобхватния доход.

2.7.10. Други вземания

Търговските и другите дългосрочни и краткосрочни вземания в лева са оценяват по стойността на тяхното възникване, а тези, деноминирани в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към 31 декември 2022 г. и са намалени с начислената обезценка за несъбираеми и трудносъбираеми вземания. Дружеството начислява обезценка на търговските вземания, когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да събере всички дължими суми при настъпване на техния падеж. Като индикатори за потенциална обезценка на търговските вземания дружеството счита настъпили значителни финансови затруднения на дебитора, вероятността той да встъпи в процедура по несъстоятелност или неизпълнение на договорените ангажименти от страна на контрагента и забава на плащанията повече от 120 дни от датата на падежа. Обезценката се представя в счетоводния баланс като намаление на отчетната стойност на вземанията, а разходите от обезценката се представят в отчета за всеобхватния доход като текущи. Когато едно вземане е несъбираемо и за него има начислена обезценка, то се отписва за сметка на тази обезценка. Възстановяването на загуби от обезценка на търговски вземания се извършва през отчета за всеобхватния доход и се отчита като намаление на статията, в която преди това е била отразена обезценката.

2.7.11. Презастрахователни договори

Дружеството отстъпва към презастрахователи част от застрахователния риск, които носи по застрахователните договори. Очакваните ползи на дружеството от сключването на презастрахователни договори са, че по отношение на предстоящите плащания те се признават като презастрахователни активи в баланса в момента на тяхното възникване. Тези активи включват краткосрочни задължения на презастрахователите към дружеството, както и вземания, които зависят от очакваните обезщетения и ползи, произтичащи от съответните презастрахователни договори.

Дружеството периодично извършва преглед за обезценка на презастрахователните вземания и ако са налице условия за тяхната обезценка, те се намаляват до размера на сумата, която се очаква да бъде получена. Разликата се посочва като изменение в дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания.

Презастрахователните пасиви представляват предстоящи задължения за плащане по презастрахователни договори, които са признати като разход на база на дължимите през отчетния период премии, обезщетения и комисионни.

Уреждането на вземанията и задълженията по презастрахователни договори се извършва на нетна база.

2.7.12. Парични средства и еквиваленти

Паричните средства в лева са оценяват по номиналната им стойност, а паричните средства, деноминирани в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към 31 декември 2023 г. За целите на съставянето на отчета за паричните потоци, парите и паричните еквиваленти са представени като неблокирани пари по банковите сметки и в касата на дружеството.

2.7.13. Основен капитал

Обикновените поименни акции с право на глас са представени като основен капитал на дружеството. Основният капитал е представен по номиналната стойност на напълно заплатените акции.

2.7.14. Премии/(отбиви) от емисии на акции

Премии или отбивите от емисии на акции представляват разликата между емисионната и номиналната стойност на емитираните и действително заплатените акции. Премии и отбивите от емисии на акции се представят нетно от преките разходи по предлагането на емисията от акции.

2.7.15. Резерви

Резервите на дружеството се образуват от капитализирането на финансовите му резултати за съответния период, след облагането им с данък върху печалбата. Резервите от натрупаните финансови резултати могат да се използват с решение на Общото събрание на акционерите, съгласно Търговския закон и Учредителния акт на дружеството.

2.7.16. Нетекущи задължения

Нетекущите задължения в лева са оценяват по стойността на тяхното възникване, а тези деноминирани в чуждестранна валута – по заключителния курс на БНБ към 31 декември 2023 г.

2.7.17. Текущи задължения

Текущите задължения в лева са оценяват по стойността на тяхното възникване, а тези деноминирани в чуждестранна валута – по заключителния курс на БНБ към 31 декември 2023 г.

2.7.18. Задължения към наети лица, Доходи на наети лица

Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се отчитат като разход, когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена, ако Дружеството има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител и задължението може да се оцени надеждно.

2.8. Амортизация на дълготрайните активи

Амортизациите на дълготрайните материални и нематериални активи се начисляват, като последователно се прилага линейния метод.

Амортизационните норми са определят от ръководството въз основа на очаквания полезен живот по групи активи. При наличие на дълготрайни активи в баланса в края на всеки отчетен период ръководството на дружеството прави преглед на остатъчния полезен живот на активите и на преносните им стойности с цел да провери за наличието на индикации за обезценка и/или необходимост от промяна на амортизационните норми. При освобождаване на актив резултатът се признава в отчета за всеобхватния доход като нетна печалба или загуба от освобождаването.

2.9. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизии за задължения се начисляват в отчета за всеобхватния доход и се признават в счетоводния баланс, когато има правно или конструктивно задължение, в резултат на минало събитие и има вероятност определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевата стойност на парите е съществен, като се използва дисконтовата норма преди облагане с данъци отразяваща нетекущите пазарни оценки на времевата стойност на парите и ако е подходящо, специфичните за задължението рискове.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

Дружеството е страна по предявени, но неплатени регресни иски, възникнали в нормалния ход на застрахователната му дейност.

В случаите, в които се счита че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

2.10. Лизинг

Дружеството преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. Ако се установи, че договорът съдържа лизинг Дружеството признава като актив с право на ползване и съответно задължение към датата, на която лизинговият актив е достъпен за използване от Дружеството за дългосрочните си лизингови договори.

Дружеството е избрало да не прилага изискванията в параграфи 22—49 по отношение на:

- а) краткосрочни лизингови договори; както и
- б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност (както е описано в параграфи Б3—Б8).

Лизинговите договори, по силата на които на Дружеството се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване наетите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика, приложима за съответния актив.

Приемането на МСФО 16 Лизинг води до признаване от Дружеството на актив с право на ползване и на свързаните с него лизингови задължения във връзка с всички предишни оперативни лизингови договори, с изключение на онези, които са идентифицирани като договори за активи с ниска стойност или с оставащ срок на лизинг по-малко от 12 месеца от датата на първоначалното прилагане.

Дружеството е приело модифицирания ретроспективен подход, при който кумулативният ефект от приемането на МСФО 16 се признава в собствения капитал като корекция на началния баланс на неразпределена печалба за текущия период и предходните периоди не се преизчисляват.

Към датата на приемане на стандарта Дружеството няма договори за оперативен лизинг.

За тези договори за лизинг, които преди са били класифицирани като финансов лизинг, счетоводната политика на дружеството е активът с правото на ползване и лизинговото задължение да са оценени със същите суми към датата на първоначалното прилагане на стандарта, с които са били съгласно МСС 17 непосредствено преди датата на първоначалното прилагане.

Минималните лизингови вноски по финансов лизинг се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент на остатъка от задължението.

2.11. Признаване на приходите и разходите

Приходите от продажбите и разходите за дейността са начислявани в момента на тяхното възникване, независимо от паричните постъпления и плащания. Признаването на приходите и разходите се извършва при спазване на изискването за причинна и следствена връзка между тях. Приходите в чуждестранна валута се отчитат по централния курс на БНБ към датата на начисляването им.

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащото на получаване плащане или възмездяване. Приходите, свързани със сделки по предоставяне на услуги се признава, когато резултатът от сделката може надлежно да се оцени.

2.11.1. Приходи от продажби на активи и услуги

Приходи от продажбата на стоки, материали и продукция се начисляват в отчета за всеобхватния доход, когато значителните рискове и облаги от собствеността са прехвърлени на купувача. Приходите от извършени услуги се начисляват в отчета за всеобхватния доход пропорционално на етапа на завършеност към края на отчетния период. Етапът на завършеност се определя чрез проверка на извършената работа.

2.11.2. Финансови приходи /(разходи)

Приходите и разходите за лихви се начисляват текущо, на база на договорения лихвен процент, сумата и срока на вземането или задължението, за което се отнасят. Те се признават като текущи в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им. Разходите за лихви, произтичащи от банкови заеми се изчисляват и начисляват в отчета за всеобхватния доход по метода на ефективния лихвен процент. Финансовите приходи и разходи се представят в отчета за всеобхватния доход нетно.

2.12. Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за бизнес комбинации или за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

2.12.1. Текущ данък

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки, влезли в сила, или по същество въведени към отчетната дата, и всички корекции за данъчни задължения или вземания за предходни години. Текущият данък включва също данъчни ефекти от дивиденди.

2.12.2. Отсрочен данък

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати във финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;
- разлики, свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия, доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики, възникващи от първоначално признаване на репутация.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила, или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата, наложени от едни и същи данъчни власти.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Дружеството взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими. Дружеството смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази

оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Дружеството да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода, когато такова определяне бъде направено

2.13. Дивиденди

Дивидентите се признават като намаление на нетните активи на дружеството и текущо задължение към неговите акционери в периода, в който е възникнало правото им да ги получат.

2.14. Свързани лица

За целта на изготвянето на настоящия финансов отчет акционерите, дружества под общ контрол, служителите на ръководни постове (ключов управленски персонал), както и близки членове на техните семейства, включително и дружества, контролирани от тях, се третират като свързани лица.

2.15. Преустановени дейности

Дружеството третира като преустановена дейност всеки компонент, който е бил организационно обособен и е прекратен, поради окончателно спиране на съответните продажби към 31 декември на отчетната година.

2.16. Обезценка

Не-деривативни финансови активи

Финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглеждат към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства за обезценка.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва:

- неизпълнение или просрочие от длъжника;
- реструктуриране на задължението към Дружеството при условия, които Дружеството иначе не би разглеждало;
- индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност;
- неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент;
- изчезването на активен пазар за дадена ценна книга;
- наблюдаеми данни, които показват, че има измеримо намаление на очакваните парични потоци от група финансови активи.

За инвестиция в капиталова ценна книга обективно доказателство за обезценка включва значителен или продължителен спад в справедливата стойност под нейната цена на придобиване. За значителен спад Дружеството счита 20 процента, а за продължителен спад се счита период от 9 месеца.

Финансови активи отчитани по амортизирана стойност

Дружеството обезценява тези активи по модела на очакваните кредитни загуби, съгласно МСФО 9. Всички индивидуално значими активи се проверяват за специфична обезценка. Тези, за които няма специфична обезценка, след това се проверяват колективно за обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Активите, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка. Колективната проверка се прави като се групират заедно активи със сходни характеристики на риска.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Дружеството използва историческа информация за времето за възстановяване и размера на възникналите загуби, и прави корекция ако текущите икономически и кредитни условия са такива, че е вероятно реалните загуби да бъдат по-големи или по-малки от предполагаемите на базата на историческите тенденции.

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на база на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка.

Дружеството използва опростен подход при отчитането на търговските и други вземания и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия им срок. Тези загуби представляват очаквания недостиг в договорените парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент.

Финансови активи на разположение за продажба

Загуба от обезценка по отношение на финансов актив на разположение за продажба се признава чрез рекласификация на загубите натрупани в резерв от справедлива стойност в печалбата или загубата. Рекласифицираната сума е разликата между цената на придобиване (нетно от изплащания на главница и амортизация) и текущата справедлива стойност, намалена със загуба от обезценка призната преди в печалбата или загубата. Ако справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба в последствие се увеличи, и увеличението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка в печалбата или загубата, тогава загубата от обезценка се възстановява обратно в печалбата или загубата; в други случаи се възстановява в ОВД.

(а) Не-финансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Дружеството (различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи) се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има индикации за обезценка. В случай, че съществуват такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

(б) Не-финансови активи

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби за активи, които не са преоценени. Загуба от обезценка за преоценен актив се признава в ОВД доколкото тази обезценка не надвишава сумата на преоценъчния резерв за същия актив. Такава загуба от обезценка за преоценен актив намалява преоценъчния резерв за същия актив. Загуби от обезценка признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят балансовите стойности на активите в обекта пропорционално.

Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

2.17. Застрахователни приходи

Застрахователните приходи за периода представляват сумата на очакваните постъпления от премии (коригирани за отразяване на стойността на парите във времето и ефекта на финансовия риск, ако при първоначалното признаване Дружеството очаква, че периодът между предоставянето на всяка част от услугите и свързания падеж на премията е повече от една година), които са разпределени към периода.

2.18. Изплатени обезщетения

Изплатените обезщетения се състоят от изплатените суми и ликвидационни разходи.

2.19. Застрахователни пасиви

Съгласно МСФО 17 Дружеството формира Пасив за остатъчно покритие и Пасив за възникнали щети.

Пасив за остатъчно покритие /ПОП/

Дружеството формира Пасив за остатъчно покритие с цел покриване на претенциите и разходи, които се очаква да възникнат след датата на отчета по застрахователни договори, които са в покритие и след края на отчетния период.

Пасивът за остатъчно покритие включва пълния размер на получения премиен приход през периода по договорите, действащи в края на отчетния период, намален с платената част от аквизиционните разходи, намален със спечелените през отчетния период премии.

За Групи, със срок на покритие над 1г. или при изготвяне на междинни отчети, ПОП за всеки следващ започнат отчетен период се определя като сбора на ПОП в началото на периода плюс/минус сумите описани в предходното изречение.

Пасив за възникнали щети

Дружеството оценява пасивът за възникнали щети на база очакваните изходящи парични потоци свързани с претенции, като включва корекция, отразяваща стойността на парите във времето и финансовите рискове, свързани с бъдещите парични потоци. Добавена е и корекция за риск, по отношение на нефинансов риск.

Пасивът за възникнали щети включва:

- предявени, но неизплатени претенции;
- възникнали, но непредявени претенции;
- разходите за уреждане на претенциите.

Предявени, но неизплатени претенции са метода "Претенция по претенция", съгласно който в него се включва очакваният размер на плащанията за всяка предявена, но неплатена претенция. За изчисляване на размера на резерва за предявени, но неизплатени претенции за всяка новопредявена претенция се образува първоначален резерв въз основа на статистически методи, като при извършване на експертна оценка на претенцията резервът се променя въз основа на оценката, за да отразява очаквания размер на плащането по претенцията.

По видовете дейност размера на пасива е образуван чрез прилагане на статистически методи, отчитащи тенденциите в развитието на претенциите и тяхното предявяване във времето, инфлацията, индивидуалните характеристики на портфейла на дружеството и други фактори, като се правят допускания до каква степен наблюдаваните тенденции ще имат отражение за бъдещото развитие.

2.20. Комисионни на застрахователните посредници

Дружеството има сключени договори за застрахователно посредничество с физически и юридически лица. Размерът, условията и редът за изплащане на комисионното възнаграждение се определят съгласно договорите за застрахователно посредничество.

2.21. Аквизиционни разходи

В аквизиционните разходи са включени преки комисиони за сключване или подновяване на застрахователни договори и косвени разходи, свързани с реклама, административните разходи за обработка на документи и предложения за издаване на договори, включването им в застрахователния портфейл и подновяване на вече сключени договори.

Аквизиционните разходи се признават като разход през отчетния период, в който са извършени.

2.22. Административни разходи

В административните разходи са включени разходите за издръжка на Управлението на Дружеството, разходи за амортизация и други разходи за инкасиране и обслужване на застрахователния портфейл.

III. ПОЯСНЕНИЕ ЗА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

1. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ, АСОЦИИРАНИ И ДРУГИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дружеството има участие в капиталите на дъщерни, асоциирани и други предприятия чрез акции и дялове.

Към 31.12.2023 година дяловите участия в търговски дружества са както следва:

ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ АД

Инвестиции в дъщерни, асоциирани предприятия (всички суми са в хил.лева)

31.12.2023г.

<i>Инвестиции в дъщерни предприятия</i>	<i>% участие</i>	<i>сума участие</i>
		<i>хил.лв.</i>
ТОНИ КОНСУЛТ ООД	65,50%	789
"ХАРМОНИЯ - ТМ" АД	94,16%	8 343
ОБЩО		9 132

31.12.2023г.

<i>Инвестиции в асоциирани и други предприятия</i>	<i>% участие</i>	<i>сума участие</i>
		<i>хил.лв.</i>
"АЛТОМАКС" АД	9,73%	593
ОБЩО		593

31.12.2022г.

<i>Инвестиции в дъщерни предприятия</i>	<i>% участие</i>	<i>сума участие</i>
		<i>хил.лв.</i>
ТОНИ КОНСУЛТ ООД	65,50%	796
"ХАРМОНИЯ - ТМ" АД	94,16%	8 115
ОБЩО		8 911

31.12.2022г.

<i>Инвестиции в асоциирани и други предприятия</i>	<i>% участие</i>	<i>сума участие</i>
		<i>хил.лв.</i>
Алтомакс АД	9,73%	593
ОБЩО		593

2. НЕТЕКУЩИТЕ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Нетекущите нематериални активи са оценени по тяхната цена на придобиване, намалена с начислената амортизация.

През 2023 год. Дружеството е придобило програмни продукта -софтуери и доразработки към тях.

НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

(всички суми са в хил.лева)

	Софтуер	Общо
Отчетна стойност		
На 1 януари 2023 г.		
Придобити	72	72
Салдо към 31 декември 2023г.	72	72

3. АМОРТИЗАЦИЯ НА НЕТЕКУЩИТЕ АКТИВИ

Амортизациите на нетекущите материални и нематериални активи са начислявани, като последователно е прилаган линейният метод. Амортизационните норми са съобразени с данъчно признатите. По групи активи са прилагани следните норми:

Компютри	50 %
Автомобили	25 %
Стопански инвентар	15 %
Нематериални активи	15 %
Софтуер	50%

Всички разходи за амортизация, начислени през отчетния период за тези активи са включени в отчета за всеобхватния доход на дружеството.

4. АКТИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Активите по отсрочени данъци се представят компенсирано.

5. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Дружеството е придобило в годините държавни ценни книжа, издадени от Република България, които е класифицирало като инвестиции държани до падеж, като са оценени по амортизирана стойност. Дружеството притежава нетекущи финансови активи издадени от Република България на обща стойност 3 921 хил.лв. (за 2022 година: 4 831 хил.лв.), както следва:

Дългови ценни книжа, издадени от Република България

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 ГОДИНА

Дружеството притежава ДЦК на обща стойност 2 727 хил.лв.(за 2022 година: 2 867 хил.лв.), както следва:

емисия №	Номинал / брой акции	Цена на придобиване хил.лв.	Преоценена стойност хил.лв.
XS1382696398	700 000	1 605	1 490
BG2040017217	85 000	87	86
BG2040015211	545 000	651	574
BG2040119211	170 000	173	172
BG2030020114	405000	405	405
ОБЩО	2 505 000	3 619	2 727

2022год.

емисия №	Номинал / брой акции	Цена на придобиване хил.лв.	Преоценена стойност хил.лв.
XS1382696398	700 000	1 605	1 514
BG2040017217	85 000	87	86
BG2040013216	100 000	118	102
BG2040015211	545 000	651	588
BG2040119211	170 000	173	172
BG2030020114	405000	405	405
ОБЩО	2 505 000	3 619	2 867

През 2010 г. дружеството е закупило държавни ценни книжа, издадени от Република Гърция, които е класифицирало като инвестиции държани до падеж. През 2012 г. във връзка с проведено от Република Гърция реструктуриране на държавния дълг са обменени ценните книжа, притежавани от дружеството с нови облигации. Същите са квалифицирани като инвестиции, държани до падеж, като са оценени по амортизирана стойност. Съгласно практика относно оценка и оповестяване на експозиции към гръцки държавен дълг, държан от поднадзорни на КФН лица (приета от КФН с Протокол № 19/05.04.2012 г.) за посочените ценни книжа е приложен алтернативен счетоводен начин на отчитане на обезценката на новите облигации, текущо отчитани по амортизирана стойност, като загубите от обезценка са изчислени на база очакваните бъдещи парични потоци на новите облигации, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. В дългосрочен план няма индикация за предстоящи събития, които биха повлияли негативно върху финансовите показатели на дружеството, като се има предвид че през 2023 г. дружеството е получило годишното лихвено плащане по посочените книжа.

Дружеството притежава нетекущи финансови активи издадени от Република Гърция на обща стойност 1 194 хил.лв. (към 31.12.2022 - 2790 хил.лв.), както следва:

2023год.

Дългови ценни книжа, издадени от Република Гърция

емисия №	Номинал / брой акции	Цена на придобиване хил.лв.	Преоценена стойност хил.лв.
GR0138010765	140 800	222	240
GR0138012787	140 800	222	239

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 ГОДИНА

GR0138014809	140 800	223	238
GR0138013793	140 800	222	238
GR0138011771	140 800	222	239
ОБЩО	704 000	1 111	1 194

2022год.

емисия №	Номинал / брой акции	Цена на придобиване ХИЛ.ЛВ.	Преоценена стойност ХИЛ.ЛВ.
GR0138010765	140 800	222	238
GR0138012787	140 800	222	238
GR0138014809	140 800	223	237
GR0138013793	140 800	222	237
GR0138011771	140 800	222	238
ОБЩО	704 000	1 111	1 188

ТЕКУЩИ АКТИВИ

6. ВЗЕМАНИЯ

Вземанията са оценени по стойността на тяхното възникване.

ВЗЕМАНИЯ

Търговски вземания
Други вземания

31 декември	
2023 г.	2022 г.
45	
73	26
118	26

7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА

Дружеството класифицира финансовите си активи като активи, държани за търгуване, придобити с цел получаване на печалба в следствие на краткотрайни промени в цените. Тези активи могат да бъдат продавани при необходимост от ликвидни средства, при промени в цената им и други.

Оценката на финансовите активи се извършва съгласно МСФО 9.

При първоначално признаване финансовите активи налични за продажба се оценяват по справедлива стойност към момента на придобиване (цена на придобиване и преки разходи). При последващо оценяване активите се оценяват по пазарна цена към края на месеца. При оценката се използва информация за продажна цена на активен борсов пазар на подобни активи. Дружеството притежава финансови активи, оценявани по справедлива стойност, както следва:

Облигации, издадени от търговски дружества - към 31.12.2023 г. Дружеството притежава облигации в публични дружества - „Ти Би Ай Банк „ АД , търгуеми на регулиран пазар на обща стойност 768 хил.лв. (към 31.12.2022: 776 хил.лв.), както следва:

емисия №	Номинал / брой акции	Цена на придобиване	Преоценена стойност
----------	----------------------	------------------------	---------------------

		ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.
BG2100007215	4	768	768
ОБЩО	4	768	768

8. ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА

В лева са оценени по номиналната им стойност, а деноминираните парични средства в чуждестранна валута – по заключителния курс на БНБ към 31.12.2023 година.

Структурата на паричните средства се илюстрира със следната таблица:

ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31 декември	
	2023 г.	2022 г.
В каса и разплащателни сметки	1 857	2 181
В чуждестранна валута	2	1
В български лева	1 855	2 180
	1 857	2 181

9. ПОДЧИНЕН СРОЧЕН ДЪЛГ

През 2016 година дружеството е сключило договор за предоставяне на подчинен дълг с „ЗК Лев Инс” АД за 300 хил.лв. Средствата по този договор се предоставят без срок.

Условията на подчинения дълг са в съответствие с членове 72 и 73 от Директива 2009/139 / ЕО.

10. ПАСИВИ ПО ИЗДАДЕНИ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДОГОВОРИ

Към 31.12.2023 г. структурата на пасивите по издадени застрахователни договори, които показват задължението по остатъчно покритие и задължението за възникнали щети е както следва:

Структура на пасивите по издадени договори – Злополука , Заболяване

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 година

	2023-12-31					2022-12-31			
	Пасив за остатъчно покритие	Пасив за възникнали щети		Общо		Пасив за остатъчно покритие	Пасив за възникнали щети		Общо
	Без компонент на загуба	Оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция за риск			Без компонент на загуба	Оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция за риск	
Пасиви по застрахователни договори към 01 януари	(222)	(1 877)	(61)	(2 161)	Пасиви по застрахователни договори към 01 януари	(369)	(1 927)	(30)	(2 326)
Приходи от застрахователни договори	5 589			5 589	Приходи от застрахователни договори	5 482			5 482
Направени разходи		(7 163)	(148)	(7 311)	Направени разходи		(8 928)	(229)	(9 157)
Промяна в пасив за възникнали щети		1 138	150	1 288	Промяна в пасив за възникнали щети		1 466	198	1 663
Застрахователни финансови разходи през печалбата и загубата	-	(42)	-	(42)	Застрахователни финансови разходи през печалбата и загубата	-			
Застрахователни финансови разходи през друг всеобхватен доход		(2)		(2)	Застрахователни финансови разходи през друг всеобхватен доход		58		58
Общо приходи /разходи,включени в изчислението на пасивите по застрахователни договори	5 589	(6 069)	2	(479)	Общо приходи /разходи,включени в изчислението на пасивите по застрахователни договори	5 482	(7 404)	(31)	(1 953)
Получени премии	(5 552)			(5 552)	Получени премии	(5 336)			(5 336)
Платени щети		3 798		3 798	Платени щети		5 528		5 528
Платени разходи		2 134		2 134	Платени разходи		1 935		1 935
Общо паричен поток	(5 552)	5 932		380	Общо паричен поток	(5 336)	7 463	0	2 128
Пасиви по застрахователни договори към 31 декември	(186)	(2 014)	(59)	(2 260)	Пасиви по застрахователни договори към 31 декември	(222)	(1 868)	(61)	(2 152)

Структура на пасивите по издадени договори – Дългосрочна застраховка Живот

2023-12-31					2022-12-31				
Пасив за остатъчно покритие				Общо	Пасив за остатъчно покритие				Общо
Без компонент на загуба	Марж договорно обслужване	Пасив за възникнали щети	Без компонент на загуба		Марж договорно обслужван	Пасив за възникнал и щети			
Пасиви по застрахователни договори към 01 януари	(831)	(402)	(61)	(1 295)	Пасиви по застрахователни договори към 01 януари	(957)	-	(18)	(975)
Приходи от застрахователни договори	419			419	Приходи от застрахователни договори	643			643
Направени разходи			(817)	(817)	Направени разходи		0	(958)	(958)
Промяна в пасив за възникнали щети			47	47	Промяна в пасив за възникнали щети			24	24
Загуби по обременителни договори		88		88	Загуби по обременителни договори		(13,00)		(13,00)
Застрахователни финансови разходи през печалбата и загубата	-	-	(1)	(1)	Застрахователни финансови разходи през печалбата и загубата	(102)	-	-	(102)
Застрахователни финансови разходи през друг всеобхватен доход	1	(2)		(1)	Застрахователни финансови разходи през друг всеобхватен доход	163	(389)	2	(225)
Общо приходи /разходи, включени в изчислението на пасивите по застрахователни договори	419	86	(771)	(265)	Общо приходи /разходи, включени в изчислението на пасивите по застрахователни договори	704	(402)	(932)	(631)
Получени премии	(513)			(513)	Получени премии	(578)			(578)
Платени щети			479	479	Платени щети			610	610
Платени разходи			301	301	Платени разходи			279	279
Общо паричен поток	(513)		780	267	Общо паричен поток	(578)	0	889	311
Пасиви по застрахователни договори към 31 декември	(925)	(316)	(52)	(1 293)	Пасиви по застрахователни договори към 31 декември	(831)	(402)	(61)	(1 295)

Структура на пасивите по презастрахователен договор в х.лв.

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 година

2023-12-31					2022-12-31				
	Пасив за остатъчно покритие	Пасив за възникнали щети		Общо		Пасив за остатъчно покритие	Пасив за възникнали щети		Общо
	Без компонент на загуба	Оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция за риск			Без компонент на загуба	Оценка на настоящата стойност на бъдещите парични потоци	Корекция за риск	
Пасиви по презастрахователни договори към 01 януари	-	511	17	528	Пасиви по презастрахователни договори към 01 януари	-	916	4	920
Отстъпени премии на презастраховател	(893)			(893)	Отстъпени премии на презастраховател	(893)			(893)
Възстановни щети		2 163	64	2 227	Възстановни щети		2 495	82	2 577
Промяна в пасив за възникнали щети - подход на разпределение на премиите - отстъпени		(799)	(62)	(861)	Промяна в пасив за възникнали щети - подход на разпределение на премиите - отстъпени		916	(69)	(985)
Презастрахователни финансови разходи през печалбата и загубата	-	12	-	12	Презастрахователни финансови разходи през печалбата и загубата	-	-		-
Презастрахователни финансови разходи през друг всеобхватен доход		1		1	Презастрахователни финансови разходи през друг всеобхватен доход		(18)		(18)
Общо приходи /разходи,включени в изчислението на пасивите по застрахователни договори	(893)	1 376	2	485	Общо приходи /разходи,включени в изчислението на пасивите по застрахователни договори	(893)	1 561	12	680
Отстъпени премии на презастраховател	893			893	Отстъпени премии на презастраховател	893			893
Възстановни щети		(1 257)		(1 257)	Възстановни щети		(1 971)		(1 971)
Общо паричен поток	893	(1 257)		(364)	Общо паричен поток	893	(1 971)	0	(1 077)
Активи по презастрахователни договори към 31 декември	0	631	18	650	Активи по презастрахователни договори към 31 декември	0	507	17	523

11. КАПИТАЛ

Основният капитал е представен по неговата номинална стойност и съответства на актуалната му съдебна регистрация. Към 31.12.2023 г. внесенят капитал е в размер на 13 769 хил.лв. Процентното разпределение на акциите от капитала на Дружеството между акционерите е както следва:

АКЦИОНЕР	брой акции	относителен дял в %
ЗК „Лев Инс” АД	91 310	66.315%
„ЛЕВ КОРПОРАЦИЯ” ЕООД	38 314	27.826%
„ЛЕВА ГРУП” ЕООД	4 039	2.933%
СДРУЖЕНИЕ „БЧК”	3 029	2.199%
Група физически лица	998	0.723%
ОБЩО:	137 690	100%

12. ТЕКУЩИ ПАСИВИ

Текущите задължения са оценени по стойността на тяхното възникване.

Тяхната структура се илюстрира чрез следните две таблици:

ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31 декември	
	2023	2022
Задължения към презастраховател	247	253
Задължения към персонала и осигурителни институции	99	
Други задължения	183	238
	529	491

IV. ПОЯСНЕНИЯ ПО ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА И ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Резултатът от застрахователни услуги се формира от приходите и разходите, извършени от Дружеството, във връзка с издадени застрахователни договори и държани презастрахователни договори.

При първоначалното прилагане на Международен счетоводен стандарт за финансово отчитане 17 - Застрахователни договори (МСФО 17), Дружеството прилага подхода на разпределение на премията по отношение на всички издадени застрахователни договори и всички държани презастрахователни договори.

Дружеството избира да прилага чл. 59, (а) от МСФО 17, като признава всички парични потоци за придобиване на застраховане като разходи, когато направи тези разходи, тъй като приема, че периодът на покритие по всеки договор в групата при първоначалното признаване е не повече от една година.

Дружеството класифицира разходите си като пряко относими и неотносими към издадените застрахователни договори.

В резултата от застрахователни услуги се включват само пряко относимите разходи към издадените застрахователни договори. От своя страна те са разделени на такива, които се признават в момента на тяхното извършване и такива, които се дисконтират през изчисленията за пасива за остатъчно покритие.

Разходите, класифицирани като неотносими, не се включват в резултата от застрахователни услуги. Те се представят в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като други оперативни разходи.

1. РЕЗУЛТАТ ОТ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ УСЛУГИ

Бележки по позициите в отчета за печалба или загуба са илюстрирани със следните таблици:

в хил. лв	2023 г.	2022 г. преизчислен
Приходи от застрахователни договори		
Очаквани премии	6 096	6 125
Общо приходи от застрахователни договори	6 096	6 125
Освобождаване марж на договорно обслужване	88	(13)
Освобождаване марж на договорно обслужване	88	(13)
Разходи по застрахователни услуги		
<i>Разходи, дисконтирани през изчислението на пасивите по издадени застрахователни договори</i>		
Възникнали щети	(4 222)	(7 900)
Промяна в пасива за възникнали щети	(138)	1 490
Промяна в корекцията за риск	3	198
<i>Разходи, признати в момента на тяхното възникване</i>		
Относими аквизиционни разходи	(1 840)	(1 667)
Относими оперативни разходи	(596)	(547)

Общо разходи по застрахователни услуги	(6 793)	(8 426)
--	---------	---------

Резултат от застрахователни услуги	(697)	(2 315)
------------------------------------	-------	---------

Нетни разходи по държани презастрахователни договори

Нетни разходи, дисконтирани през изчислението на пасивите по издадени застрахователни договори

Отстъпени премии на презастраховател	(893)	(893)
Възстановени щети	2 227	2 577
Промяна в пасива за възникнали щети	(799)	(916)
Промяна в риска за неизпълнение на задълженията на презастраховател	(62)	(69)
Нетни разходи по държани презастрахователни договори	473	699

Нетен резултат от застрахователни услуги	(224)	(-1 616)
---	--------------	-----------------

2. РЕЗУЛТАТ ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

в хил. лв	2023 г.	2022 г. преизчислен
Нетна доходност от инвестиции в т.ч.	350	1005
Приходи от инвестиции отчитани по метода на собствения капитал	221	1709
Промяна в стойността на инвестиции	119	-638
Дивиденди	45	45
Финансови разходи свързани със застрахователни договори	-35	-111

Другите разходи включват отписани вземания и платени санкции от регулаторни органи.

Съгласно българското данъчно законодателство за 2023 година дружеството дължи корпоративен данък върху печалбата в размер на 10%. През 2023 година дружеството завършва с отрицателен финансов резултат.

V. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Към 31.12.2023 год. дружеството прави следните оповестявания по повод свързани лица:

- ЗК „Лев Инс“ АД
- „Лев корпорация“ АД
- „Тони консулт“ ООД
- „Хармония-ТМ“ АД
- Лева груп“ ЕООД

- Сдружение „БЧК”
- Алтомакс АД
- Лозана Любенова Славчова
- Адриан Ненов Димов
- Павел Валериев Димитров

ЗК „Лев инс” АД е акционер, притежаващ 66.315% от гласовете в Общото събрание на акционерите на „Животозастрахователен институт” АД и има контрол над дружеството..

„Животозастрахователен институт” АД е съдружник, притежаващ 65.50% от „Тони консулт” ООД и има контрол над дружеството.

„Животозастрахователен институт” АД е акционер, притежаващ 94.16% от „ХАРМОНИЯ-ТМ” АД и има контрол над дружеството.

Сделки свързани лица

Към 31.12.2023г. ”Животозастрахователен институт,, АД има сключен презастрахователен договор със ЗК „Лев инс” АД. Остойносттаването на договора е на годишна база по приложен образец ,който да съдържа нетна събрана премия , изплатени обезщетения и настъпили ,но неизплатини (висящи) щети към края на съответната година.

Към 31.12.2023г. действа сключен договор за сътрудничество със Сдружение «БЧК» .

За 2023 г. между дружествата - ЗК „Лев инс” АД и „Животозастрахователен институт” АД е сключен презастрахователен договор, по силата на който Животозастрахователен Институт АД пласира 75% от действието на конкретен засрахователен договор по засраховка злополука и заболяване.

Към 31.12.2023г. действа сключен договор за сътрудничество със Сдружение «БЧК» .

Приходи от сделки свързани лица

	2023	2022
Приходи сделки свързани лица:	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
➤ Застрахователен договор		
ЗК Лев Инс АД	1987	2701
Общо приходи от сделки свързани лица	1987	2701

Разходи от сделки свързани лица

	2023	2022
Разходи от сделки свързани лица:	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
➤ Застрахователен договор		
ЗК Лев Инс АД	1624	1624
Общо разходи сделки свързани лица	1624	1624

Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва Съвета на директорите и двама изпълнителни директори.

Съветът на директорите се състои от петима членове, както следва:

Адриан Ненов Димов
Павел Валериев Димитров
Лозана Любенова Славчова

Изпълнителни директори на Дружеството са:

Павел Валериев Димитров
Лозана Любенова Славчова

Разчети със свързани лица в края на годината

Вземания свързани лица в края на годината :

	2023	2022
Вземания	BGN '000	BGN '000
ЗК Лев Инс АД	-	525
Общо вземания свързани лица	-	525

Задължения свързани лица в края на годината :

	2023	2022
Задължения	BGN '000	BGN '000
ЗК Лев Инс АД	997	553
Общо задължения свързани лица	997	553

Задълженията към 31.12.2023г. в размер на 300 хил.лв., респективно към 31.12.2022г. са по договори за подчинен срочен дълг от 2016г. между ЗК Лев Инс АД и Животозастрахователен институт АД.

VI. УСЛОВНИ АКТИВИ И УСЛОВНИ ПАСИВИ

През 2023 година не са предявявани правни и гаранционни иски от и към Дружеството.

VII. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Цели и политика на ръководството по отношение управление на рисковете, на които е изложено дружеството

Дружеството е изложено на различни видове рискове, свързани с притежаваните финансови инструменти и по-конкретно с риска от възвращаемостта от направените инвестиции, т.е. риска от загуба, когато възвращаемостта на инвестицията се различава от очакваното и с риска, които е свързан с разходите – риска от загуба когато разходите са по-големи от очакваното. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск, лихвен и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от ръководството на Дружеството. Приоритет на ръководството е да обезпечи адекватна система за навременното идентифициране и управление на различните видове рискове, като първостепенно значение в такава система имат процесите по управление на рисковете, механизмите за поддържането им на приемливо ниво, осигуряване на оптимална ликвидност и диверсификация на застрахователния портфейл на дружеството.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

Пазарен риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството. За избягване на риска от концентрация в определени финансови инструменти дружеството се стреми да спазва заложените ограничения за инвестиране на застрахователните резерви. Освен това през текущия и предходен отчетен период дружеството не е ползвало хеджиращи инструменти пред характера, структурата и обема на поддържания инвестиционен портфейл.

Валутен риск

По-голямата част от сделките на Дружеството се осъществяват в български лева.

Чуждестранните транзакции на Дружеството, деноминирани главно в евро не излагат Дружеството на значителен валутен риск. Към 31 декември 2023 курса на Еврото е фиксиран на 1.95538 лв./евро.

Кредитен риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства и други. По отношение на кредитния риск от „Вземания от застраховани лица“, който е свързан с неплащане на премията или вноските по полици, дружеството е въвело политика за автоматично прекратяване на полиците в просрочие. Обезпечаването на тези вземания се извършва съгласно чл. 83 от Наредба № 53.

Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

31 декември 2023

Групи финансови активи – балансови стойности:	2023	2022 * преизчислен
	хил. лв.	хил. лв.
Текущи финансови активи	4 689	4 831
Вземания от посредници	45	26
Други вземания	73	
Парични наличности по каса	416	378
Парични наличности по банкови сметки	1 441	1 803
Балансова стойност	6 664	7 038

Ликвиден риск

Това е риска, свързан с вероятността от настъпване на затруднения при погасяване на текущите задължения при настъпване на техния падеж, както и риска, свързан със евентуални загуби от неотложна предварителна продажба на дългосрочни инвестиции.

В тази връзка е важно да се отбележи, че дружеството е обект на регулация от Комисията за финансов надзор в страната. От 2016 г. дружеството изпитнява и изискванията за капиталова адекватност, съгласно Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент (Платежоспособност II).

31 Декември 2023

Активи и пасиви по остатъчен срок

в хиляди лева

„ЖИВОТОЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ИНСТИТУТ” АД
ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 година

АКТИВИ	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Общо
Инвестиции в дъщерни предприятия, в които застрахователното предприятие има дялово участие				9 132	9 132
Инвестиции в асоциирани и други предприятия, в които застрахователното предприятие има дялово участие				593	593
Нематериални активи				72	72
Вземания от посредници		45			45
Текущи финансови активи				4 689	4 689
Други вземания				73	73
Парични наличности по банкови сметки	1 441				1 441
Парични наличности по каса	416				416
ОБЩО АКТИВИ	1 857	45	0	14 559	16 461

ПАСИВИ					
Задължения към презастраховател				247	247
Задължения към персонала и осигурителни институции	99				99
Други задължения			183		183
ОБЩО ПАСИВИ	99	0	183	247	529

Нетна разлика	1 758	45	-183	14 559	15 932
----------------------	-------	----	------	--------	--------

Лихвен риск

Дружеството ползва финансиране за дейността си под формата на подчинен срочен дълг и в тази връзка е изложено на лихвен риск, но поради факта че договореното финансиране е с фиксиран лихвен процент, то този риск е незначителен.

31 Декември 2023

В ХИЛЯДИ ЛЕВА

АКТИВИ	Носещи лихва	Безлихвени	Общо
Инвестиции в дъщерни предприятия, в които застрахователното предприятие има дялово участие		9 132	9 132
Инвестиции в асоциирани и други предприятия, в които застрахователното предприятие има дялово участие		593	593
Нематериални активи		72	72
Вземания от посредници		45	45
Текущи финансови активи	4 689		4 689
Други вземания		73	73
Парични наличности по банкови сметки		1 441	1 441
Парични наличности по каса		416	416
ОБЩО АКТИВИ	4 689	10 331	16 461

ПАСИВИ	Носещи лихва	Безлихвени	Общо
Задължения към презастраховател		247	247
Задължения към персонала и осигурителни институции		99	99
Други задължения		183	183
ОБЩО ПАСИВИ		529	529
Разлика	4 689	10 049	15 932

Наред с изброените по-горе рискове, Дружеството е изложено и на застрахователен риск. Това е риска от настъпване на застрахователни събития в резултат на притежавания портфейл от застрахователни договори, при което размера на щетите и на дължимите за тях обезщетения е по-голям от размера на заделените застрахователни резерви на дружеството. Това на свой ред зависи от честотата, с която възникват застрахователните събития, вида на застрахователния портфейл на дружеството и размера на застрахователните обезщетения. За смекчаване на този риск дружеството се стреми да прави относително равномерно разпределение на застрахователните договори, както и да анализира различните видове застрахователен риск, като това намира отражение в Общите условия по застрахователните договори, предоставяни от дружеството.

Застрахователният риск намира отражение в процеса на уреждане на щетите и изчислението на застрахователните пасиви. Основните фактори, от които зависи положителния финансов резултат на Дружеството са квотата на щетимост, квотата на разходите и дохода от инвестиции.

Важно значение при управлението на застрахователния риск има и политиката за презастраховане на дружеството, чрез която допълнително се гарантира неговата финансова стабилност и максимална защита на интересите на застрахованите лица при евентуално възникване на застрахователни събития, които носят риск от чувствителни загуби в резултат от настъпване на единични застрахователни събития и от такива с катастрофичен характер.

VIII. Други оповестявания

1. Събития след края на отчетния период

Не са настъпили значими коригиращи или некоригиращи събития, между датата на съставяне на индивидуалния финансов отчет и датата на неговото одобрение за публикуване

2. Корекция на грешки

През текущия отчетен период Дружеството не отчита корекция на грешки.

3. Действащо предприятие

Индивидуалният годишен финансов отчет на ”Животозастрахователен институт,” АД е изготвен на принципа на действащо предприятие, който предполага, че Дружеството ще продължи дейността си в обозримо бъдеще. Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Дружеството, ръководството очаква, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

При оценката на принципа на действащо предприятие, Ръководството на дружеството е анализирано и оценило две важни световни събития: продължаващата пандемия от COVID-19 и военните действия между Русия и Украйна.

Инвазията в Украйна има разрушителни последици. Ръководството е взело предвид наложените от ЕС и отделните държави санкции и как последиците от войната ще се отразят на дейността на дружеството. С развитието на ситуацията ръководството продължава да оценяват критично своите действия и да прилага своите етични ценности. Наблюдават се текущо списъците със санкции, налагани на национално ниво и на ниво ЕС, които постоянно се актуализират. Взети са предвид различните санкции срещу физически лица и предприятия/организации, ограниченията върху бизнеса. Ръководството прилага всичките си професионални умения, за да направи тези мерки ефективни. Стриктните разпоредби за познаване на клиента (надлежна проверка на клиентите) и за борба с изпирането на пари, както и управлението на риска ще помогнат да се гарантира, че санкциите се разглеждат правилно. Ръководството оценява войната в Украйна като събитие със значително влияние върху глобалното търсене и предлагане на стопански и финансови ресурси, като съществува значителна несигурност в икономическата активност на множество бизнеси и стопански субекти. На този етап е практически невъзможно да се направи надеждна преценка и измерване на възможните ефекти на войната върху дейността, активите и икономическото развитие на Дружеството, освен чрез постоянно наблюдение и прогнозиране на общите макроикономически показатели.

4. Оповестявания съгласно други законови изисквания

През 2023 г. дружеството е начислило суми за одит услуги, предоставяни от регистрираните одитори за задължителен съвместен финансов одит в размер на 31 хил.лв.

Допълнително през отчетния период със съвместните одитори е договорено да извършат и договорени процедури за проверката и заверката по чл. 126, ал. 3 от КЗ на годишните справки по чл. 2, ал. 1, т. 1 и 2 от Наредба № 53 и за проверка и заверка на образците с годишни количествени данни по чл. 304, параграф 1, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2015/35.

През годината съвместните одитори не са предоставяли данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита, извън описаните по-горе. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

Съставител:

Изм.директор:

Изм.директор: